

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 września 2015 roku, skierowanym przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Handlowo-Uslugowemu (...) I. P. (1) z siedzibą w Ł., F. J., reprezentowany przez adwokata, wniósł o:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 85.400 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 8.453,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za koszty leczenia;
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej według norm przepisanych;
4. ustalenie, iż pozwany ponosić będzie wobec powoda odpowiedzialność na przyszłość za skutki, będące następstwem wypadku z dnia 13 listopada 2012 roku.

W uzasadnieniu wskazał, że powód był zatrudniony u pozwanego. Do wypadku przy pracy doszło w dniu 13 listopada 2012 roku, około godziny 11:00 przy ul. (...) w Ł.. Powód pracował wspólnie z H. D., na II piętrze bloku, każdy z nich w oddzielnym pomieszczeniu. Podczas regulacji drzwi balkonowych, powód oparł się, tylną częścią ciała, o barierkę ochronną. W wyniku nacisku na barierkę, jedna jej część opadła, a powód wypadł z II piętra i upadł na świeżo skopany grunt. Po dokonaniu oględzin na miejscu zdarzenia, stwierdzono, że przyczyną wypadku była nieprawidłowo zamocowana barierka ochronna przy drzwiach balkonowych, tzn. śruba mocująca barierkę nie posiadała nakrętki, dlatego wysunęła się z otworu. Pomimo upadku z wysokości, powód, będąc w szoku, podniósł się, i wszedł na II piętro do pomieszczenia, w którym wcześniej wykonywał pracę. Po powrocie do pomieszczenia, spotkał w nim H. D., który przyszedł na miejsce pracy powoda, z uwagi na hałas, dobiegający z pomieszczenia. Wspólnie zgłosili zaistniałe zdarzenie kierownikowi robót J. J., który powiadomił ich przełożonego Z. J.. Powodowi udzielono pomocy i przewieziono go z miejsca zdarzenia do szpitala w Ł.. W szpitalu powód przebywał do dnia 15 listopada 2012 roku. Stwierdzono u niego stłuczenie klatki piersiowej, powłok brzucha oraz barku prawego. Otrzymał zwolnienie lekarskie oraz skierowano go do Poradni Chirurgicznej. Od tego czasu stan powoda znacznie się pogarszał. Od dnia wypadku powód miewał omdlenia oraz drgawki połączone z prężeniem ciała, problemy z oddychaniem i pracą serca. Dnia 21 lutego 2013 roku powód w trybie nagłym został przyjęty do szpitala w Ł. gdzie zdiagnozowano u niego padaczkę pourazową, a napady padaczki połączone były z utratą pamięci. Powód leczony był w poradniach neurologicznej, ortopedycznej, ogólnej, kardiologicznej. Przebywał na leczeniu szpitalnym na oddziałach: chirurgicznych, gruźlicy i chorób płuc, neurologicznych, kardiologicznych. Podejmował leczenie rehabilitacyjne.

Leczenie urazu barku i padaczki pourazowej, wiąże się z dotychczas poniesionymi kosztami w wysokości 8.453,11 zł, na które składają się: 1.871,11 zł - zakup leków przeciwbólowych, przeciwzapalnych, przeciwzakrzepowych, przeciwpadaczkowych, leki związane z osłoną żołądka i wątroby, 3.200,00 zł - zabieg operacyjny, 3.382,00 zł wizyty prywatne u lekarzy i rehabilitacje. Pomimo długotrwałego leczenia do chwili obecnej nie odzyskał zdrowia i posiada trwały uszczerbek na zdrowiu. ZUS przyznał powodowi odszkodowanie w wysokości 14.600,00 zł. Przyznane odszkodowanie w ramach ubezpieczenia społecznego nie rekompensuje jednak krzywdy jakiej doznał powód w związku z wypadkiem przy pracy.

Odpowiedzialność pozwanego za szkodę, jaką odniósł powód, opiera się na podstawie art. 435 § 1 KC, zgodnie z którym, prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład, wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.), ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu. Jedynie w przypadku, gdyby Sąd nie uznał zasadności roszczenia powoda na podstawie art. 435 § 1 KC wskazując, że roszczenie powoda jest uzasadnione, również, na podstawie art. 415 KC. Art. 415 KC normuje odpowiedzialność deliktową, opartą na winie sprawcy. Wypadek przy

pracy powoda, nastąpił przede wszystkim, w wyniku niezapewnienia przez pozwanego, bezpiecznych warunków pracy powodowi. O winie pozwanej bezspornie świadczy okoliczność, że po dokonaniu oględzin na miejscu zdarzenia stwierdzono, że przyczyną wypadku była nieprawidłowo zamocowana barierka ochronna przy drzwiach balkonowych, tzn. śruba mocująca barierkę nie posiadała nakrętki, dlatego wysunęła się z otworu.

Do okoliczności przemawiających za przyznaniem powodowi żądanej kwoty tytułem zadośćuczynienia należy, przede wszystkim ogrom cierpienia, którego doznał w wyniku przedmiotowego wypadku. Przed wypadkiem poszkodowany był osobą pełną życia, tryskającą poczuciem humoru oraz bardzo uczynną. Cieszył się pełnią zdrowia. Bez problemu radził sobie z wykonywaniem wszystkich czynności domowych. Od momentu zdarzenia psychika poszkodowanego diametralnie się zmieniła. Zdarza się, że poszkodowany nie może, przez dłuższy czas, przebywać na świeżym powietrzu. W wyniku urazów, których doznał dnia 13 listopada 2012 roku, ma problemy z poruszaniem się, w niektórych czynnościach życia zdany jest na pomoc osób trzecich. Sytuacja materialna rodziny uległa znacznemu pogorszeniu, gdyż poszkodowany przebywa do dnia dzisiejszego na zwolnieniu lekarskim. Poszkodowany utrzymywał bezrobotną żonę i małą córkę. W związku z chorobą, pozwany nie może podejmować zatrudnienia na dotychczasowych stanowiskach.

W zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość powód wskazał, że ma niewątpliwy interes prawny w dochodzeniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać u niego w przyszłości a będącą następstwem wypadku. Uszkodzenie ciała powoda jest poważne, a leczenie jeszcze nie zostało zakończone. Dlatego też powód ma interes prawny w żądaniu ustalenia zwłaszcza, że rokowania co do jego sprawności nie są jasne ani pewne.

Na koniec powód wskazał, że z uwagi na stan zdrowia, ponosi znaczne wydatki na koszty leczenia, a nie jest w stanie świadczyć pracy. Mieszka wraz z żoną i małą córką. Rodzina utrzymuje się z renty powoda i świadczenia przedemerytalnego jego żony. Rodzina żyje bardzo skromnie, zaciągnęła kredyt na leczenie. Comiesięcznie ponosi koszty utrzymania mieszkania na łączną kwotę ok. 405,00 zł miesięcznie. W okresie grzewczym, rodzina ponosi ponadto koszty ogrzewania ok. 200 miesięcznie. Szacunkowe koszty leczenia powoda to miesięcznie ok. 370 zł na zakup leków, dojazdy do placówek medycznych i płatnych wizyt lekarskich. Koszt odzieży to ok. 200,00 zł miesięcznie, a koszty zakupu żywności dla całej rodziny ok. 1000 zł. Powód nie posiada żadnych oszczędności, ani wartościowych ruchomości, których spieniężenie mogłoby wystarczyć na pokrycie kosztów sądowych. Wobec powyższego wniósł o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

/pozew z dnia 2 września 2015 roku k. 2 – 8/

W odpowiedzi na pozew pozwane Przedsiębiorstwo Produkcyjno -Handlowo- Usługowe (...) I. P. reprezentowane przez radcę prawnego wniosło o:

1. oddalenie powództwa w całości na koszt powoda;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz kwoty 17 zł jako zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Ponadto na podstawie art. 84 k.p.c. pozwany wniósł o:

- zawiadomienie (...) S.A. Oddział (...) w Ł., Pion Klienta Korporacyjnego, Zespół (...), ul. (...), (...) (...) Ł. o toczącym się postępowaniu pomiędzy powodem F. J. a pozwanym o zapłatę kwoty 93.854,00 zł,
- wezwanie (...) S.A. Oddział (...) w Ł. do wzięcia udziału w niniejszym postępowaniu.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że nie uznaje roszczenia, nie zgadza się z oceną prawną zdarzenia. Przeczy też twierdzeniom zawartym w pozwie poza faktem, że powód uległ wypadkowi przy pracy. W przedmiotowej sprawie przyjęcie opartej na przepisie art. 435 § 1 k.c. odpowiedzialności pozwanego za szkodę będącą skutkiem zdarzenia powstałego w okolicznościach związanych z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności byłoby zbyt daleko idące. Wypadek jaki miał miejsce nie pozostaje w jakimkolwiek związku ze specyfiką ruchu przedsiębiorstwa. Nie

jest on normalnym następstwem nie tylko niebezpieczeństwa wynikającego ze stosowania w przedsiębiorstwie sił przyrody, ale także ruchu tego przedsiębiorstwa jako całości. Ruch przedsiębiorstwa jest tutaj biernym. Do zdarzenia podobnego mogło dojść w przedsiębiorstwie, które nie prowadzi działalności z wykorzystaniem sił przyrody. Zatem wskazanie jako podstawy prawnej roszczenia art. 435 § 1 k.c. nie jest uzasadnione. Pozwany podniósł, że jeśli chodzi o odpowiedzialność deliktową, na którą powołuje się powód, to ta odpowiedzialność pracodawcy za wypadek przy pracy jest odpowiedzialnością subsydiarną w stosunku do odpowiedzialności instytucji ubezpieczeniowej, która odpowiada w razie spełnienia przesłanek określonych w ustawie wypadkowej. W niniejszej sprawie, jak przyznaje powód w pozwie wypłacono mu odszkodowanie na gruncie tej ustawy. Powołując się na podstawę jaką jest art. 415 k.c., powód bazuje na zapisie zamieszczonym w protokole powypadkowym. Powód jednak, w ocenie pozwanego, nie może powoływać się jedynie na fakt wypadku przy pracy, który stwierdzony został w protokole powypadkowym, lecz winien wykazać wszystkie przesłanki prawne cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej. W ocenie pozwanego, powód nie wykazał, tym bardziej nie udowodnił co najmniej podstawowej przesłanki odpowiedzialności jaką jest wina pracodawcy, a zatem i pozostałych przesłanek odpowiedzialności opartych na gruncie art. 415 k.c.

Powód, w pozwie, żąda zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 8.453,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za koszty leczenia. Odnosząc się do tego żądania, pozwany podniósł, że pracownik, który doznał szkody w wyniku wypadku przy pracy, może dochodzić kosztów wynikających z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, o ile nie zrekompensowały ich świadczenia uzyskane w trybie ustawy wypadkowej. W pozwie powód podaje, że ZUS przyznał powodowi odszkodowanie w wysokości 14.600 zł., czyli pokryło ono w całości koszty leczenia powoda. Zaznaczyć trzeba, że powód nie utracił zarobków, gdyż otrzymywał zasiłek chorobowy w wysokości 100% wynagrodzenia. Powód uzyskał świadczenie z tytułu ubezpieczenia grupowego od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Żądając kwoty 8.453,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami, powód podniósł, że „leczenie powoda związane jest z wysokimi kosztami wizyt lekarskich, leków, pomocy medycznych. Leczenie urazu barku i padaczki pourazowej wiąże się z dotychczas poniesionymi kosztami w wysokości 8.453,11 zł, na które składają się: 1.871,11 zł - zakup leków przeciwbólowych, przeciwzapalnych, przeciwzkrzepowych, przeciwpadaczkowych, leki związane z osłoną żołądka i wątroby, 3.200 zł - zabieg operacyjny, 3.382 zł wizyty prywatne u lekarzy i rehabilitacje.” Zdaniem pozwanego nie wiadomo co oznacza pozycja zabieg operacyjny, którego koszt wyniósł 3.200 zł? Czym powodowane były wizyty prywatne u lekarzy wycenione na kwotę 3.382 zł. Czy wszystkie leki, na zakup których zostały załączone faktury, związane są ze zdarzeniem? Są to jedynie przykładowo wskazane pozycje, gdyż leki na które dołączono faktury do pozwu wymagają weryfikacji przez biegłego.

Jak wynika z karty informacyjnej leczenia szpitalnego po zdarzeniu, rozpoznano u powoda stłuczenie klatki piersiowej i powłok brzucha oraz stłuczenie barku prawego. Z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 11 sierpnia 2015 roku w sprawie procentowego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami wypadku wynika, że to właśnie dysfunkcja stawu barkowego prawego była jedynym skutkiem wypadku przy pracy z dnia 13 listopada 2012 roku. W trakcie badań przeprowadzonych u powoda po zdarzeniu nie stwierdzono żadnych innych uszkodzeń, w tym w szczególności urazu czaszkowo-mózgowego. Podczas pobytu w szpitalu oceniono stan zdrowia powoda jako dobry i w takim stanie został wypisany ze szpitala.

Choroby udokumentowane przez powoda dowodami załączonymi do pozwu są związane z długoletnim wielonarządowym procesem chorobowym a nie ze zdarzeniem.

W świetle powyższego, powód nie udowodnił, że żądana kwota jest uzasadniona na tle art. 444 k.c. w tej konkretnej sprawie.

Jeśli chodzi o zadośćuczynienie, jakiego domaga się powód, to pozwany zauważył, że i to roszczenie powód uzasadnia posługując się typowymi w takich przypadkach stwierdzeniami, a krzywda i cierpienie są emocjami bardzo subiektywnymi. Jeśli chodzi o cierpienie z powodu urazu będącego skutkiem zdarzenia, to jak wynika z karty informacyjnej opisywanej wyżej i załączonej do pozwu, nie stwierdzono u powoda żadnych poważnych uszkodzeń,

podczas pobytu w szpitalu oceniono stan zdrowia jako dobry i w takim stanie został wypisany ze szpitala. Nie doszło nawet do pęknięcia żeber, co byłoby następstwem bardzo bolesnym.

Zdaniem pozwanego, nie można, również, pominąć w odniesieniu do twierdzenia powoda, że „sytuacja materialna rodziny uległa znacznemu pogorszeniu, gdyż poszkodowany przebywa do dnia dzisiejszego na zwolnieniu lekarskim. Poszkodowany utrzymywał bezrobotną żonę i małoletnią córkę. W związku z chorobą pozwany nie może podejmować zatrudnienia na dotychczasowych stanowiskach.”, że powód, jak to wyżej zaznaczono otrzymywał zasiłek w wysokości 100% wynagrodzenia i uzyskał inne świadczenia związane ze zdarzeniem.

Trudno jest powoływać się na stanowiska, na których powód, obecnie, nie może pracować, bowiem powód nie posiada specjalistycznego wykształcenia, a zatem, wynikające z dotychczasowego doświadczenia zawodowego, kwalifikacje, stwarzają Mu szersze możliwości na rynku pracy, aniżeli osobie o nawet najwyższych, ale specjalistycznych kompetencjach.

Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia, poczucie krzywdy, spowodowanej niemożnością wykonywania wybranego i wyuczonego zawodu, jest brane pod uwagę, ale w niniejszym przypadku, nie ma ono zastosowania. Sama utrata zarobków i innych korzyści z pracy może znaleźć rekompensatę w innych świadczeniach.

/odpowiedź na pozew z dnia 14 stycznia 2016 roku k. 173 – 186/

W dniu 2 marca 2016 roku przystąpił do sporu po stronie pozwanego PPHU (...) w Ł. w charakterze interwenienta ubocznego (...) S.A. z siedzibą w W. Oddział w Ł. Al. (...) 90 – 514 Ł.. Interwenient uboczny wniósł o:

1. oddalenie powództwa w całości,
2. zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu interwenient uboczny podniósł, że (...) S.A. ubezpieczał od odpowiedzialności cywilnej Firmę PPHU (...) prowadzoną przez I. P. (1) w okresie objętym zdarzeniem, z którego powód wywodzi skutki prawne /polisa seria (...) z sumą ubezpieczenia 200 000 zł/. Interwenient uboczny w związku z powyższym jest zainteresowany przebiegiem toczącego się procesu, gdyż w przypadku wydania w sprawie niekorzystnego dla pozwanego wyroku, (...) S.A. wystąpi w charakterze płatnika w granicach sumy ubezpieczenia.

/pismo procesowe z dnia 2 marca 2016 roku k. 204 - 206/

Pismo procesowe z dnia 7 lipca 2016 roku pełnomocnik powoda podtrzymał wszystkie twierdzenia faktyczne pozwu oraz dowody powołane na ich poparcie. Dodatkowo wskazał, że od dnia wypadku powód wymaga pomocy osób trzecich w codziennych czynnościach z uwagi na doznany uraz barku prawego. Powód jest osobą praworęczną. Pomocy tej udziela mu żona B. J.. Wymiar czasowy koniecznej opieki ulegał zmianie w poszczególnych okresach, a obecnie wynosi co najmniej jedną godz. dziennie. Za okres od 13 listopada 2012 roku do 31 stycznia 2013 roku wymiar czasowy koniecznej pomocy wynosił co najmniej 3 godz. dziennie. W ciągu następnych trzech miesięcy uległ zmniejszeniu do 2 godz., a od maja 2013 roku wynosi jedną godz. dziennie. Wartość kwotowa koniecznej pomocy za okres od 13 listopada 2012 roku do 30 czerwca 2016 roku (uwzględniając fakt, że stawka za jedną godz. opieki w (...) w Ł. wynosiła do czerwca 2013 roku - 9,50 zł, a od lipca 2013 roku - 11 zł/h) kształtuje się w sposób następujący:

1. 13 listopada 2012 roku - 31 stycznia 2013 roku - 2.280 zł (80 dni x 3 godz. x 9,50 zł/h),
2. 1 lutego 2013 roku - 30 kwietnia 2013 roku - 1.691 zł (89 dni x 2 godz. x 9,50 zł/h),
3. 1 maja 2013 roku - 30 czerwca 2016 roku - 12.450 zł (2 miesiące x 285 zł + 36 miesięcy x 330 zł), co daje łącznie 16.421 zł.

Powód nie odzyskał pełnej sprawności w prawej ręce sprzed wypadku. Ponadto wykazuje również cechy zaawansowanej dezorientacji. Wszystko to powoduje, że nie jest w pełni samodzielny, nie radzi sobie w samoobsłudze

oraz w załatwianiu codziennych spraw. Żona musi wozić go na badania oraz zabiegi rehabilitacyjne. Przyjmując stawkę opieki za jedną godzinę obowiązującą w (...) w Ł. (11 zł/h) wartość kwotowa koniecznej opieki sprawowanej nad powodem wynosi obecnie ok. 330 zł miesięcznie (30 dni x 11 zł/h). Ponieważ w pozwie nie zostało zgłoszone żądanie zasądzenia renty, obecnie konieczna jest modyfikacja powództwa w tym zakresie. Powód domaga się więc od pozwanego: renty na zwiększone potrzeby w kwocie po 330,00 złotych miesięcznie począwszy od 1 lipca 2016 roku i na przyszłość, płatnej z góry do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia odpisu niniejszego pisma pozwanemu do dnia zapłaty oraz w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat na przyszłość.

W związku z faktem poniesienia dodatkowych wydatków w kwocie 1.846,11 zł oraz kosztów opieki za okres od 13 listopada 2012 roku do 30 czerwca 2016 roku w łącznej kwocie 16.421 zł, nie objętych dotychczas żądaniem pozwu, pełnomocnik powoda zmodyfikował roszczenie odszkodowawcze z pkt 2 petitum pozwu i wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwoty 26.720,22 zł z odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- a) od kwoty 8.453,11 zł - ustawowymi i ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 września 2015 roku do dnia zapłaty,
- b) od kwoty 18.267,11 zł - ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego pismo do dnia zapłaty.

Zgodnie z brzmieniem znowelizowanego art. 481 § 2 k.c., obowiązującego od 1 stycznia 2016 roku, jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. W związku z tym powód żąda odsetek ustawowych do dnia 31 grudnia 2015 roku, a od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty - odsetek ustawowych za opóźnienie w wysokości określonej w art. 481 § 2 k.c.

/pismo z dnia 7 lipca 2016 roku k. 397 - 401/

Pismem z dnia 29 lipca 2016 roku interwenient uboczny podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie powództwa powoda F. J..

/pismo z dnia 29 lipca 2016 roku k. 425 - 426/

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2018 roku pełnomocnik powoda poparł powództwo oraz wniósł o nie obciążanie powoda kosztami procesowymi, pełnomocnik pozwanego oraz pełnomocnik interwenienta wnieśli o oddalenie powództwa.

/stanowiska stron e - protokół z dnia 22 stycznia 2018 roku 00:46:30 - 01:08:25 - płyta CD k. 761/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód F. J. urodził się dnia (...). Posiada wykształcenie podstawowe. Dotychczas pracował jako cieśla.

/kwestionariusz osobowy k. 1 akt osobowych część A/

Powód w okresie od dnia 16 listopada 1998 roku do dnia 15 maja 2014 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo- Usługowym (...) I. P. (1) z siedzibą w Ł. w Oddziale w Ł. przy ul. (...) początkowo w okresie:

- od dnia 16 listopada 1998 roku do dnia 30 listopada 2001 roku na stanowisku cieśli,
- od dnia 1 grudnia 2001 roku do dnia 15 maja 2014 roku na stanowisku montażysta - obróbkarz. Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia w trybie art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w zw. z art. 53§ 1 pkt 1 b k.p. z przyczyn niezawinionych przez powoda.

/okoliczność bezsporna, umowa o pracę z dnia 31 marca 1999 roku k. 9 akt osobowych część B, świadectwo pracy z dnia 16 maja 2014 roku k. k. 2 akt osobowych część C /

Powód od dnia 1 stycznia 2012 roku otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 1.500 zł brutto plus premia uznaniowa.

/zaświadczenie z dnia 2 stycznia 2012 roku k 37 akt osobowych część B/

Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowo – Produkcyjne (...) I. P. (1) z siedzibą w Ł. uległo przekształceniu w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 1 grudnia 2017 roku.

/wypis z KRS k. 723 - 728/

Do zakresu jego obowiązków powoda na stanowisku konarzysty - obróbkarza należało:

I. Zakres obowiązków merytorycznych:

1. Prawidłowe i rzetelne wykonanie zleconych robót według zleceń, instrukcji i informacji systemowych;
2. Wykonywanie robót zgodnie ze zleceniem/ umową:
  - pobieranie z magazynu niezbędnych do realizacji zamówienia materiałów,
  - przed przystąpieniem do prac (wymiana/montaż/obróbka) sprawdzenie zgodności wymiarów wymienianych / montowanych elementów,
  - zabezpieczanie miejsca pracy w sposób gwarantujący uniknięcie nieuzasadnionych strat.
3. Dbanie o powierzone mienie:
  - sprawdzanie poprawności zabezpieczenia przed zniszczeniem pobranych materiałów i wyrobów,
  - utrzymywanie w czystości i konserwowanie narzędzi,
  - zabezpieczanie powierzonego mienia przed kradzieżą lub zgubieniem.
4. Natychmiastowe zgłoszenie przełożonemu zauważonych uszkodzeń materiałów i wyrobów gotowych.
5. Zgłaszanie przełożonemu wszelkich przeszkód w wykonywaniu obowiązków oraz natychmiastowe zawiadamianie o zaistniałych wypadkach przy pracy.
6. Wykonywanie innych prac i poleceń zleconych przez przełożonego.

II. Zakres ogólnych obowiązków pracownika wynikających z kodeksu pracy:

1. Sumienne i staranne wykonywanie pracy oraz stosowanie się do poleceń przełożonego.
2. Przestrzeganie czasu pracy ustalonego w (...) PPHU.
3. Przestrzeganie regulaminu pracy (...) PPHU.
4. Przestrzeganie przepisów oraz zasad bhp, a także przepisów przeciwpożarowych.
5. Dbanie o dobro i mienie przedsiębiorstwa, zachowywanie w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

6. Przestrzeganie tajemnicy służbowej.

7. Przestrzeganie zasad współżycia społecznego.

III. Zakres uprawnień:

1. Ma prawo do żądania od bezpośredniego przełożonego ścisłego określenia czynności na zajmowanym stanowisku oraz trybu realizacji przydzielonych zadań.

2. Ma prawo żądania od bezpośredniego przełożonego zapewnienia odpowiednich warunków wykonywania pracy.

IV. Zakres odpowiedzialności:

1. Pracownik ponosi służbową odpowiedzialność za prawidłowe i terminowe wykonywanie obowiązków określonych w niniejszym dokumencie.

2. Pracownik odpowiada osobiście za ład organizacyjny.

3. Pracownik ponosi materialną odpowiedzialność w granicach przewidzianych w prawie pracy i prawie cywilnym.

/zakres obowiązków z dnia 30 listopada 2001 roku k. 33 akt osobowych część B/

Ostatnie szkolenie z zakresu BHP odbył powód w dniach od 1 marca do 2 marca 2011 roku.

/zaświadczenie z dnia 2 marca 2011 roku k. 36 akt osobowych część B/

Powód, w dniu wypadku przy pracy, posiadał badania lekarskie o zdolności do pracy ważne do dnia 30 września 2012 roku.

/zaświadczenie lekarskie z dnia 24 września 2010 roku k. 34 akt osobowych część B/

W dniu 13 listopada 2012 roku, powód rozpoczął pracę o godzinie 7.00 w Oddziale w Ł. przy ul. (...). Następnie, samochodem służbowym, wraz z H. D., zatrudnionym na stanowisku monter - obróbkarz, pojechali na budowę w Ł. przy ul. (...). Około godziny 11:00, poszkodowany wraz z H. D., z którym tworzył brygadę, pracowali na II piętrze bloku, każdy z nich w oddzielnym pomieszczeniu. W nowo wstawionych oknach, montowali okucia oraz dokonywali ich regulacji. F. J., podczas regulacji drzwi balkonowych, **oparł się tylną częścią ciała o barierkę ochronną.**

/zeznania powoda e - protokół z dnia 22 stycznia 2018 roku 00:04:09 - 00:17:59 płyta CD k. 761 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 00:05:14 - 00:57:29 płyta CD k. 383, zeznania świadka M. W. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:05:294 - 01:25:47 płyta CD k. 383, zeznania świadka H. D. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:31:44 - 01:58:11 płyta CD k. 383, zeznania świadka Z. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:58:11- 02:34:19 płyta CD k. 383, protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy z dnia 26 listopada 2012 roku k. 11- 11v, oświadczenie z wysłuchania wyjaśnień poszkodowanego z dnia 16 listopada 2012 roku k. 12, oświadczenie z zebranych informacji od świadka H. D. z dnia 13 listopada 2012 roku k. 13/

Barierki były zamontowane wcześniej - przez podwykonawców, powód nie zakładał barierki i jej nie sprawdzał. Powód wykonywał regulację klamki w oknie balkonowym w pomieszczeniu na II piętrze. Balkonowi nie było, tylko sama barierka bez szyby, które ma wysokość około 1 - 1,10 cm. Drzwi balkonowe były do samego dołu i miały szerokość około 80 cm i wysokość około 2.10. Była drabinka, aby powód mógł dokonać regulacji wyżej, ale na drabince nie stawał, nie stał również na barierce. Okno było otwarte, było to jedno skrzydło okna otwierane do wewnątrz. Przed rozpoczęciem pracy nikt nie sprawdzał czy barierki są prawidłowo zamocowane. Powodowi było wygodniej stać przodem do pomieszczenia. Przy regulacji klamek okno musi być otwarte. Powód stał obiema nogami na futrynie,

twarzą do środka pomieszczenia. Gdy oparł się o barierkę, to barierka osunęła się lewą stroną i odgięła zaś prawa była przymocowana śrubą. Śruba mocująca barierkę z lewej strony nie posiadała nakrętki i dlatego wysunęła się z otworu.

Powód spadł na dół z wysokości około 7 - 9 m. na świeżo usypany grunt. Wstał i wszedł na górę. W pomieszczeniu tym zastał H. D., który przyszedł, ponieważ usłyszał metaliczny dźwięk. Poszkodowany poinformował kolegę o zaistniałym wypadku. Całe zdarzenie zgłosili, przechodzącemu obok, kierownikowi robót J. S., który powiadomił ich przełożonego, kierownika Z. J..

/zeznania powoda e - protokół z dnia 22 stycznia 2018 roku 00:04:09 - 00:17:59 płyta CD k. 761 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 00:05:14 - 00:57:29 płyta CD k. 383, zeznania świadka M. W. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:05:29 - 01:25:47 płyta CD k. 38, zeznania świadka H. D. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:31:44 - 01:58:11 płyta CD k. 383, zeznania świadka Z. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:58:11- 02:34:19 płyta CD k. 383, protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy z dnia 26 listopada 2012 roku k. 11- 11v, oświadczenie z wysłuchania wyjaśnień poszkodowanego z dnia 16 listopada 2012 roku k. 12, oświadczenie z zebranych informacji od świadka H. D. z dnia 13 listopada 2012 roku k. 13/

W dniu zdarzenia, M. W. został powiadomiony telefonicznie przez P. T., o wypadku, jaki miał miejsce na budowie przy ul. (...). Gdy przyjechał, zastał samochód pozwanego, w którym siedział powód oraz pracownicy pozwanego: H. D. i Z. J.. Powód siedział, nie leżał w samochodzie. Nie było widać żadnych obrażeń. Był pełen kontakt wzrokowy i słowny, logiczne odpowiadał.

/zeznania świadka M. W. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:05:29 - 01:25:47 płyta CD k. 383, zeznania świadka H. D. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:31:44 - 01:58:11 płyta CD k. 383, zeznania świadka Z. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:58:11- 02:34:19 płyta CD k. 383

Z. J. przewiózł powoda do szpitala w Ł..

/zeznania świadka M. W. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:05:29 - 01:25:47 płyta CD k. 383, zeznania świadka Z. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:58:11- 02:34:19 płyta CD k. 383/

Wszystkie brygady były wyposażone w sprzęt chroniący tj. pasy, szelki, linki asekuracyjne, elementy pozwalające zabezpieczyć się przed wypadkiem w sytuacji gdy pracy wykonywana jest na wysokości. Taki sprzęt jest stosowany w zależności do potrzeb. Jeżeli zachodzi konieczność wychylenia się poza obrys muru lub pracę przy drabinkach, wówczas **musi być dodatkowa asekuracja - należy poprosić drugiego pracownika lub szelki**. Brygada powoda była wyposażona w sprzęt chroniący. **W dniu wypadku taki sprzęt został pobrany z magazynie, jednak pozostawiony w samochodzie.**

/zeznania świadka M. W. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:05:29 - 01:25:47 płyta CD k. 383, zeznania świadka H. D. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:31:44 - 01:58:11 płyta CD k. 383, zeznania świadka Z. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 01:58:11- 02:34:19 płyta CD k. 383, zeznania świadka P. T. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 02:34:19 - 02:43:24 płyta CD k. 383/

Powód, w wyniku wypadku z dnia 13 listopada 2012 roku, trafił do Szpitala w Ł. na Oddział (...) Ogólnej gdzie przebywał w okresie od dnia 13 listopada 2012 roku do dnia 15 listopada 2012 roku. U F. J. stwierdzono stłuczenie klatki piersiowej i powłok brzusznych oraz stłuczenie barku prawego. W wykonanym, w dniu 13 listopada 2012 roku, badaniu RTG płuc, stwierdzono cechy przewlekłego nieżyty oskrzeli, w wykonanym, w dniu 14 listopada 2012 roku, badaniu USG brzucha stwierdzono stan po urazie, narządy miękkie jamy brzusznej - bez zmian pourazowych, wątroba jednorodnie gruboziarnista stłuszczona, nerki wielkością w normie - bez zastoju, PM gładkościenny, wolnego płynu w jamie brzusznej nie ma. W ramach przeprowadzonej konsultacji ortopedycznej stwierdzono obrzęk prawego barku, bolesność uciskowa pr. W., bez bolesności z przemieszczenia pr. ramienia. Powód został wypisany w dniu 15 listopada 2012 roku z zaleceniem przyjmowania leków P. 2x 1 tabl. oraz I. - miejscowa na bark prawy 2x dziennie. Ponadto kontynuowania dalszego leczenia w Poradni Chirurgicznej i Ortopedycznej.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 15 listopada 2012 roku k. 14 - 14v/

Po opuszczeniu szpitala, powód kontynuował leczenie w Poradni (...) Urazowo - Ortopedycznej w Ł. od dnia 22 listopada 2012 roku, w Poradni Chirurgicznej w Ł. od listopada 2012 roku oraz w (...) Centrum Medyczne w Ł. przy ul. (...), od dnia 21 lutego 2013 roku u lekarza ortopedy i traumatologa, w Poradni Neurologicznej w Ł. od kwietnia 2013 roku oraz diabetologicznej w Ł. od dnia 22 maja 2014 roku.

/historia choroby k. 305, historia choroby k. 310, historia choroby k. 311 -313, historia choroby k. 220 - 222, historia choroby k. 307 - 309/

W okresie od dnia 18 grudnia 2012 roku do dnia 2 stycznia 2013 roku, powód przebywał na Oddziale Gruźlicy i Chorób Płuc Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala w S. z rozpoznaniem: zapalenie płuc prawostronne oraz nikotynizm. Wypisany w dniu 2 stycznia 2013 roku, z zaleceniem: zakaz palenia papierosów, kontrola w Poradni Chorób Płuc, przyjmowanie leku E. 80 mg 3x1 tabl. 100% oraz wykonanie RTG klatki piersiowej i CT klatki piersiowej wydano pacjentowi.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 2 stycznia 2013 roku k. 16 - 16v/

Następnie, powód, w okresie od dnia 26 stycznia 2013 roku do dnia 31 stycznia 2013 roku, przebywał na Oddziale Gruźlicy i Chorób Płuc Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala w S. z rozpoznaniem: **astma oskrzelowa**, przebyte zapalenie płuc prawostronne, przebyte stłuczenie klatki piersiowej, powłok brzusznych i barku prawego **oraz nikotynizm przewlekły**. Wypisany w dniu 31 stycznia 2013 roku z zaleceniem dalszego leczenia ambulatoryjnego oraz przyjmowanie leku A. /160ug/ 2x2 wdechy.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 31 stycznia 2013 roku k. 17 - 17v/

W okresie od dnia 21 lutego 2013 roku do dnia 26 lutego 2013 roku, powód przebywał na Oddziale Neurologicznym Szpitala w Ł. z rozpoznaniem napad padaczkowy grand - mal (pierwszorazowy) stan po urazie uogólnionym ze stłuczeniem klatki piersiowej, powłok brzusznych i barku prawego, przebyte zapalenie płuc prawostronne oraz astma oskrzelowa. Wypisany w dniu 26 lutego 2013 roku z zaleceniem dalszej opieki w Poradni Neurologicznej, przyjmowania leków D. C. 0,5 0-0-1 tabl. przez 10 dni potem 1-0-1 tabl. Przeciwwskazania pracy na wysokości, przy źródłach prądu i ognia oraz prowadzenia pojazdów mechanicznych .

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 26 lutego 2013 roku k. 22 - 27v/

Kolejny raz powód przebywał na Oddziale Gruźlicy i Chorób Płuc Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala w S., w okresie od dnia 5 sierpnia 2013 roku do dnia 12 sierpnia 2013 roku z rozpoznaniem: astma oskrzelowa, przebyte zapalenie płuc prawostronne, przebyte zakażenie pałeczką krztuśca, przebyte stłuczenie klatki piersiowej, powłok brzusznych i barku prawego oraz padaczka. Wypisany w dniu 12 sierpnia 2013 roku, z zaleceniem okresowej kontroli w Poradni Chorób Płuc i w Poradni Neurologicznej, systematycznego przyjmowania leków: A. 2x4 wdechy, F. 2x 1 wdech+ 1 wdech w razie duszności, M. /10mg/: 1 x 1 tabl., D. S. 1-0-0 tabl. oraz leki neurologiczne jak dotychczas.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 12 sierpnia 2013 roku k. 36 - 36v/

W okresie od dnia 17 marca 2014 roku do dnia 21 marca 2014 roku, powód przebywał na Oddziale Neurologicznym Szpitala w Ł. z rozpoznaniem ostre zaburzenia krążenia mózgowego, nadciśnienie tętnicze, cukrzyca typu 2, choroba niedokrwienna serca, padaczka, POChP, zapalenie zatok do dalszego leczenia. Wypisany w dniu 21 marca 2014 roku z zaleceniem konsultacji laryngologicznej oraz przyjmowaniem leków: D. C. 500 -1 - 0 - 2 tabl., N. 10 - 2 x 1 tabl., A. 75 -1x1 tabl. wieczorem, A. 75 -1x1 tabl. Rano, Leki hypotensyjne, p / cukrzycowe i p / astmatyczne jak dotychczas.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 21 marca 2014 roku k. 291 - 291v/

Następnie powód przebywał na Oddziale Gruźlicy i Chorób Płuc Zakładu (...) w S. w okresie od dnia 12 stycznia 2015 roku do dnia 16 stycznia 2015 roku z rozpoznaniem: astma oskrzelowa - zaostrzenie, nadciśnienie tętnicze, cukrzyca typ 2, przewlekła choroba niedokrwienna serca, padaczka, otyłość, stan po zabiegu P. (...) z implantacją stentu DES (2014), stan po złuczeniu klatki piersiowej, powłok brzucha, prawego barku w 2012 roku. Wypisany w dniu 16 stycznia 2015 roku z zaleceniem: stosowania diety cukrzycowej, przyjmowania leków: F. 2x1 wdech + 1 wdech dodatkowo w razie duszności, A./160/2x1 wdech, M. /10mg/ 0-0-1 tabl., E. long /200mg/ 0-0-1 tabl., M. /500mg/1-0-1 tabl., P./75mg/0-0-1 tabl., A. /75mg/ 1-0-0 tabl., T. /5mg/ 1-0-0 tabl., D. C. /500mg/ 1-0-2 tabl., B. 724/ 54-0-1/2 tabl., C. forte 1-0-1 tabl.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 16 stycznia 2015 roku k. 219 -219 v/

W dniu 19 lutego 2015 roku powód miał przeprowadzony zabieg operacyjny w (...) Centrum Medyczne w Ł. przy ul. (...), którego koszt wyniósł 3200 zł.

/faktura z dnia 21 lutego 2015 roku k. 161/

W okresie od dnia 20 lutego 2015 roku do dnia 14 maja 2015 roku w (...) Centrum Medyczne w Ł. przy ul. (...) powód miał wykonanych 25 sesji. W ramach kompleksowej rehabilitacji po zamrożonym barku wykonano następujące zabiegi: szyna do biernego ruchu, mobilizacja, rotor, kajzer, krosstrainer, krioterapia.

/karta informacyjna zakładu rehabilitacji z dnia 20 czerwca 2015 roku k. 224/

Powód w dniu 6 lipca 2015 roku zakończył leczenie rehabilitacyjne.

/zaświadczenie z dnia 6 lipca 2015 roku k. 95/

Ponownie powód przebywał na Oddziale Gruźlicy i Chorób Płuc Zakładu (...) w S. w okresie od dnia 22 stycznia 2016 roku do dnia 27 stycznia 2016 roku z rozpoznaniem: astma oskrzelowa - zaostrzenie, nadciśnienie tętnicze, przewlekła choroba niedokrwienna serca, stan po zabiegu P. (...) z implantacją stentu DES (2014), padaczka, stan po złuczeniu klatki piersiowej, powłok brzucha, prawego barku w 2012 roku, otyłość. Wypisany, w dniu 27 stycznia 2016 roku, z zaleceniem: stosowania diety cukrzycowej, obniżenie wagi ciała, przyjmowania leków: F. 2x1 wdech + 1 wdech dodatkowo w razie duszności, M./10mg/ 0-0-1 tabl., A. /160/ 2x2 wdechy w przypadku zaostrzenia, M. /500mg/1-0-0 tabl., P./75mg/ 0-0-1 tabl., M. /850mg/ 0-0-1 tabl., D. C. /500mg/1-0-2 tabl., Z./10mg/ 0-0-1 tabl., C. forte/10mg/ 1-0-1 tabl., T. /5mg/ 1/2 -0-0 tabl., C. C. /1,25mg/1-0-0 tabl., P. /75mg/ 1-0-0 tabl.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 27 stycznia 2016 roku k. 227 -228/

Po wypadku konieczne było przyjmowanie przez powoda leków takich jak: N., N. T., I., M., O., N. oraz osłaniających (...), B.. Koszty jakie poniósł na ich zakup to kwota 329 zł.

/faktura VAT zakupu leku N. k. 40, k. 44, k. 72, faktura VAT zakupu leku N. k.46, , k. 61, k. 66, k. 72, k. 76, k. 77, k. 80, k.89, k. 110, k. 404, k. 408, k. 422, faktura VAT zakupu leku T. k. 84, k. 408, faktura VAT zakupu leku I. k. 72, k. 412, faktura VAT zakupu leku N. k. 77, k. 411, k. 422, faktura VAT zakupu leku A. k. 58, k. 73, k. 78, k. 81, k. 88, k. 120, k. 412, k. 413, faktura VAT zakupu leku B. k. 422/

W 2014 roku powód przebył zawał, wcześniej kardiologicznie nie leczył się. Powód miał po wypadku dwa incydenty związane z utratą przytomności. Korzystał z prywatnej służby zdrowia, bo państwowa był bardzo długi czas oczekiwania. Powód przebył operacją barku a następnie przeprowadzoną rehabilitację po operacji. Małżonka powoda, posiadająca prawo jazdy, zawoziła go zabiegi rehabilitacyjne. Powód, nie mając środków na leczenie, tj. operację wziął z małżonką kredyt, który nadal jeszcze spłacają.

/zeznania powoda e - protokół z dnia 22 stycznia 2018 roku 00:04:09 - 00:17:59 płyta CD k. 761 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 00:05:14 - 00:57:29 płyta CD k. 383, zeznania świadka żony powoda B. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 02:43:24 - 03:04:42 płyta CD k. 383/

Od 1984 roku powód chorował na żołądek i na wrzody. Palił papierosy i to dużo - do 18 grudnia 2012 roku.

/zeznania powoda e - protokół z dnia 22 stycznia 2018 roku 00:04:09 - 00:17:59 płyta CD k. 761 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 00:05:14 - 00:57:29 płyta CD k. 383/

Powód, wspólne gospodarstwo, prowadzi z żoną oraz córką w wieku 13 lat. Małżonka powoda, do 2012 roku pobierała zasiłek dla bezrobotnych, zaś obecnie zasiłek przedemerytalny. Córka powoda od 2013 roku zaczęła chorować. Całość obowiązków spadła na małżonkę powoda. Powód wraz z małżonką, są właścicielami nieruchomości o powierzchni 3,57 ha fizycznego a przeliczeniowego 1,07 ha. Nieruchomość dzierżawią, ale nie pobieramy za to czynszu. Pobierają dopłaty z UE, jest to kwota 2 tys. zł rocznie. Powód otrzymał odszkodowanie z ZUS 15.200 zł. Obecnie pobiera rentę w wysokości 1.497 zł.

/zeznania powoda e - protokół z dnia 22 stycznia 2018 roku 00:04:09 - 00:17:59 płyta CD k. 761 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 00:05:14 - 00:57:29 płyta CD k. 383, zeznania świadka żony powoda B. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 02:43:24 - 03:04:42 płyta CD k. 383/

Po wypadku, który miał miejsce w dniu 13 listopada 2012 roku, powód przez 182 dni był na zwolnieniu lekarskim, a następnie w okresie od dnia 14 maja 2013 roku do dnia 11 sierpnia 2013 roku pobierał świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 90% podstawy wymiaru, a od dnia 12 sierpnia 2013 roku do dnia 10 września 2013 roku w wysokości 75% podstawy wymiaru.

/decyzja z dnia 10 maja 2013 roku k. akta osobowe część B, zeznania powoda e - protokół z dnia 22 stycznia 2018 roku 00:04:09 - 00:17:59 płyta CD k. 761 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 00:05:14 - 00:57:29 płyta CD k. 383, zeznania świadka żony powoda B. J. e - protokół z dnia 18 maja 2016 roku 02:43:24 - 03:04:42 płyta CD k. 383

Powód, od dnia 9 maja 2014 roku do dnia 31 maja 2016 roku, pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Następnie decyzją z dnia 1 czerwca 2016 roku przyznano powodowi ponownie prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 czerwca 2016 roku do dnia 31 maja 2019 roku.

/decyzja z dnia 30 maja 2012 roku k. 686 - 687 v, decyzja z dnia 1 czerwca 2016 roku k. 692 - 693/

Renta wynosiła:

- po 1.467,11 zł za okres od 9 maja 2014 roku do dnia 28 lutego 2015 roku;

- po 1.494, 53 zł za okres od dnia 1 marca 2015 roku do dnia 29 lutego 2016 roku;

- po 1. 497,44 zł za okres od 1 marca 2016 roku do dnia 28 lutego 2017 roku

- po 1.504,95 zł od dnia 1 marca 2017 roku

/decyzja z dnia 30 maja 2012 roku k. 686 - 687 v, decyzja z dnia 1 marca 2015 roku k. 688 689 v, decyzja z dnia 1 marca 2016 roku k. 690 - 691, decyzja z dnia 1 czerwca 2016 roku k. 692 - 693, decyzja z dnia 1 marca 2017 roku k. 694 -695v/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 27 sierpnia 2015 roku przyznał powodowi jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu wynoszącego 20%, będącego następstwem wypadku przy pracy jakiemu uległ powód w dniu 13 listopada 2012 roku w kwocie 15.140 zł.

/decyzja z dnia 27 sierpnia 2015 roku k. 437- 437v/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 1 marca 2016 roku przyznał powodowi jednorazowy dodatek pieniężny w wysokości 50 zł.

/decyzja z dnia 1 marca 2016 roku k. 255/

Stawka jednej roboczogodziny dla opiekunki domowej w okresie od 2012 roku do chwili obecnej kształtowała się następująco:

- od lipca 2009 roku do 30 czerwca 2013 roku – 9,50 zł/godz.,
- od lipca 2013 roku do chwili obecnej – 11 zł/godz.

/okoliczność bezsporna/

Powód w dniu 29 czerwca 2015 roku otrzymał od (...) S.A. kwotę 1.920 zł tytułem dodatkowego grupowego ubezpieczenia na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem.

/pismo z dnia 30 czerwca 2015 roku k. 198/

W wypadku, jaki miał miejsce w dniu 13 listopada 2012 roku przy pracach montażowych osprzętu i regulacyjnych drzwi balkonowych doszło do naruszenia przepisów z zakresu bezpieczeństwa pracy. Kierownik działu remontowo budowlanego Z. J., któremu pracodawca powierzył kierowanie pracami jest zobowiązany do stałego nadzorowania nad tym, aby praca podległych mu pracowników była realizowana zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Przyczyną zaistniałego wypadku była nieprawidłowa organizacja pracy przez kierownika Z. J., czym naruszył obowiązki wynikające z Ustawy Kodeks Pracy: art. 212 pkt 3, 5. Przyczyną wypadku było brak bezpośredniego nadzoru nad wykonywaną pracą, która stwarzała zagrożenie upadkiem z wysokości. Przed przystąpieniem do pracy przy regulacji zawiasów drzwi balkonowych i jakichkolwiek robót przy otwartych drzwiach balkonowych należało sprawdzić stan techniczny barierki ochronnej i również jej zamocowanie. Zamontowana barierka była niekompletna, nie posiadała płyty/szyby wypełniającej/ochraniającej, która zabezpieczała przed wypadnięciem oraz nie było nakrętki mocującej na stałe poprzeczki górnej barierki. Praca w takim przypadku powinna być zabroniona i nie powinna być wykonywana przez poszkodowanego. W przypadku podjęcia pracy w takich okolicznościach pracownik powinien być zabezpieczony przed upadkiem z wysokości (szelkami bezpieczeństwa wraz z wyposażeniem). Do wypadku przyczynił się również sam poszkodowany F. J., który nie przestrzegał art. 211 pkt 2, 4, 7. Kodeksu Pracy, co należało do jego obowiązków. Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest podstawowym obowiązkiem pracownika. Poszkodowany F. J. podczas wykonywanych prac nie zachował należytej ostrożności. W sposób bardzo nieostrożny i nieuważny, lekceważąc zagrożenie (a nawet ryzykancki) znalazł się bezpośrednio w obszarze zagrożenia upadkiem z wysokości. W przypadku podjęcia pracy w takich okolicznościach pracownik F. J. powinien być zabezpieczony przed upadkiem z wysokości (szelkami bezpieczeństwa wraz z wyposażeniem). Szelki bezpieczeństwa posiadał na wyposażeniu (były w samochodzie służbowym, którym w dniu wypadku przyjechał na budowę, lecz do wykonywanych prac ich nie zastosował.

Nie przestrzeganie, przez kierownika Z. J., który miał nadzorować pracę, oraz samego poszkodowanego F. J., przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, spowodowało naruszenie postanowień Kodeksu Pracy, przez co przyczyniło się do zaistniałego wypadku. Naruszenia te pozostają w związku przyczynowym z zaistniałym zdarzeniem. Gdyby powyższe uregulowania zostały zrealizowane/przestrzegane przez kierownika Z. J. oraz samego poszkodowanego F. J., to zapobiegłoby to zaistniałemu wypadkowi.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz urządzeń i instalacji elektroenergetycznych B. K. k. 474- 492/

Na skutek wypadku w pracy z dnia 13 listopada 2012 roku, z ortopedycznego punktu widzenia, u powoda rozpoznano stan po urazie uogólnionym (13 listopada 2012 roku) ze stłuczeniem głowy, klatki piersiowej, barku i łokcia prawych, powłok brzucha; stan po artroskopowej kapsulotomii (19 lutego 2015 roku) pourazowego, zamrożonego barku prawego; zmiany zwyrodnieniowe barku prawego; pourazowe ograniczenie ruchomości stawu łokciowego prawego oraz padaczkę pourazową.

Biegły stwierdził, że uraz wygoił się z uszkodzeniem stożka rotatorów barku prawego i następowym zapaleniem okołobarkowym z zamrożonym barkiem włącznie oraz z ograniczeniem ruchomości stawu łokciowego prawego. Bark leczono operacyjnie artroskopowo i uzyskano częściową poprawę zakresu ruchomości. Stwierdzone zmiany ograniczają czynność narządu ruchu w stopniu dającym podstawę do orzekania o częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem (od daty upływu orzeczonej całkowitej niezdolności). W historii choroby z (...) w latach 2012-2015, opisywano ból, obrzęk, ograniczenie ruchomości barku prawego. W historii choroby z (...) w okresie 2013-2016 opisywano znaczne ograniczenie ruchomości barku i uszkodzenie ścięgien mięśni stożka rotatorów barku prawego. Ostatecznie w 2015 roku z powodu barku zamrożonego pourazowego przeprowadzono leczenie operacyjne. Dopiero po operacji i długofalowej rehabilitacji, uzyskano ruchomość barku prawego opisaną w badaniu. Współistniejące ograniczenie ruchomości łokcia prawego, w zakresie zgięcia i wyprostu, przy współistniejącym barku zamrożonym, dodatkowo uniemożliwiało, a następnie znacznie utrudniało i nadal utrudnia samoobsługę.

Doznany uraz spowodował zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość od daty urazu trwale. Nie należy oczekiwać poprawy zakresu ruchomości stawu barkowego i łokciowego. Obecny stan jest utrwalony i częściowe upośledzenie funkcji kończyny górnej prawej u praworęcznego badanego ogranicza i będzie ograniczało wykonywanie niektórych czynności, tak w życiu codziennym jak i w, ewentualnie, podejmowanych pracach, także zarobkowych. Z powodu przebytego urazu i upośledzenia czynności kończyny górnej prawej, z następowym przewlekłym zespołem bólowym, zwiększyły się potrzeby wnioskodawcy w zakresie opieki bezpośrednio po wypadku i okresowo nadal np. w niektórych czynnościach higieny osobistej bądź czynności życia codziennego tj. robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, także w zakresie wizyt lekarskich, przyjmowania leków przeciwbólowych, przeciwzapalnych, uspokajających oraz w zakresie rehabilitacji i wypoczynku - od daty wypadku - nadal w wymiarze: .

- w okresie 1-go miesiąca od urazu 6 godzin dziennie,
- w okresie dalszych 4 miesięcy oraz 1-go miesiąca po operacji - 4 godziny dziennie,
- w okresie dalszych miesięcy do czasu operacji i w 2-gim miesiącu po operacji - 2 godziny dziennie,
- w pozostałym okresie i obecnie wymaga opieki 1 godzina tygodniowo tj. 4 godziny miesięcznie.

Po wypadku konieczne było i nadal jest przyjmowanie leków w/w jak: N., N. T., I., M., O., N. oraz osłaniających (...), B.. W związku z innymi schorzeniami konieczne było przyjmowanie innych, wyszczególnionych w fakturach leków tj. np. m.inn. M. z powodu cukrzycy, M., A., F., T. z powodu astmy, P., C. C., D., M., E., T., Z. z powodu nadciśnienia i chorób serca, D. C. z powodu padaczki, antybiotyki w okresie infekcji i inne.

Uznaje się badanego za częściowo niezdolnego do pracy zarobkowej w związku z wypadkiem w pracy - do dnia 31 maja 2019 roku

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu (...) k. 541 - 544, uzupełniająca pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu (...) k. 617 oraz k. 668/

U F. J. stwierdzono padaczkę w wywiadzie. Bezpośrednio po zdarzeniu powód był leczony w O.. (...) szpitala w Ł. - rozpoznano stłuczenie klatki piersiowej i powłok brzucha, stłuczenie prawego barku. W dniu 26 lutego 2013 roku został przyjęty do O.. Neurologii szpitala w Ł. - po pierwszych w życiu 2 napadach padaczkowych z drgawkami (typu grand mai). W badaniu KT głowy nie stwierdzono zmian patologicznych. Rozpoznano padaczkę pourazową, do leczenia włączono D. chrono 2x 500 mg. W dalszym okresie był leczony w Poradni Neurologicznej. Brak jest

danych o dalszych napadach. Twierdzi, że obecnie przyjmuje D. w dawce 1500 mg/dobę. Dokumentacji obecnego leczenia neurologicznego nie przedstawił. Brak jest danych, że w wyniku wypadku w pracy w dniu 13 listopada 2012 roku wnioskodawca doznał urazu głowy, a w szczególności powikłanego urazu czaszkowo-mózgowego. Nie można więc, w żaden sposób, wiązać później występujących napadów utraty przytomności z drgawkami rozpoznanych jako objaw padaczki pourazowej z urazem klatki piersiowej, brzucha i prawego barku, jakie zgodnie z kartą informacyjną leczenia w Oddziale (...) szpitala w Ł. doznał w dniu 13 listopada 2012 roku. Z punktu widzenia neurologa, brak jest także podstaw do orzekania długotrwałej niezdolności powoda do pracy w związku z wypadkiem w dniu 13 listopada 2012 roku. Z przyczyn neurologicznych, po wypadku nie zwiększyły się potrzeby wnioskodawcy, brak jest danych, że przyjmował leki neurologiczne. Na podstawie znajdującej się w aktach sprawy dokumentacji leczenia wnioskodawcy, w okresie bezpośrednio po wypadku, nie było podstaw do rozpoznania urazu czaszkowo -mózgowego. Nie ma więc podstaw do rozpoznania padaczki pourazowej. W olbrzymiej większości przypadków padaczka jest chorobą samoistną, czyli nie stwierdza się uchwytłych przyczyn jej powstania. Pourazową przyczynę padaczki rozpoznaje się wówczas, gdy jej objawy są skorelowane z przebyłym ciężkim powikłanym urazem czaszkowo-mózgowym np. stłuczeniem mózgu, krwiakiem śród- mózgowym czy innymi pourazowymi przyczynami uszkodzenia mózgu. Brak jest jakichkolwiek danych, że wnioskodawca doznał takiego urazu. Nadal brak jest danych, na jakiej podstawie rozpoznano u wnioskodawcy padaczkę pourazową.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii J. Z. 624 - 625,/ uzupełniająca pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii J. Z. 707 - 707 v/

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów powołanych powyżej, wiarygodnych i nie kwestionowanych przez strony. Ponadto ustaleń dokonano na podstawie zeznań powoda oraz świadków: M. W., H. D. Z. J., P. T. oraz B. J..

Oceniając materiał dowodowy i ustalając stan faktyczny Sąd odmówił wiary zeznaniom świadków H. D. jedynie w zakresie twierdzeń, iż gdy wszedł do pomieszczenia gdzie pracował powód leżała przewrócona drabina. O tym fakcie świadek nie wspominał w ramach złożonych zeznań w dniu 13 listopada 2012 roku kiedy to były ustalane przyczyny wypadku jakiemu uległ powód. Zdaniem Sądu logicznym jest, że zeznania złożone bezpośrednio po zdarzeniu są bardziej wiarygodne, ponieważ odtworzenie pewnych zdarzeń czy zachowań osób uczestniczących w wypadku jest relacją na świeżo. Czego już nie posiadają zeznania po upływie - jak w niniejszej sprawie po trzech latach - jakiegoś czasu, kiedy to dochodzi do zatarcia pewnych wspomnień czy braku możliwości wiernego odtworzenia sytuacji w jakiej doszło do wypadku. Dlatego też nie było możliwe uznanie zeznań świadka w tym zakresie za wiarygodne, ponieważ okoliczność ta we wcześniejszych zeznaniach nie została w ogóle podana. A co za tym idzie nie było podstaw do przyjęcia – jak chciałaby tego strona pozwana – że powód mógł stać na drabinie.

Za wiarygodne i rzetelne źródło dowodowe, Sąd uznał opinię biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz urządzeń i instalacji elektroenergetycznych B. K., który dokładnie wyjaśnił przebieg zdarzenia i jego przyczyny zarówno te bezpośrednie, jak i o charakterze pośrednim. Wnioski wypływające z opinii wskazanego biegłego pozwoliły również na potwierdzenie wersji przedstawianej przez powoda w postępowaniu sądowym. Zdaniem Sądu opinia biegłego jest rzetelna, jasna i rzetelnie uzasadniona. Zastrzeżenia do opinii biegłego złożył jedynie pozwany, który podniósł, iż biegły nie odniósł się do zeznań świadków tj. co do braku rozważenia, iż powód przebywał na drabinie czy też że barierka jedynie była odchylona w niewielkim stopniu. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej, biegły, w sposób w pełni zasadny, nie analizował tezy o staniu przez powoda na drabinie, ponieważ nie wynikało to z zeznań świadka H. D., złożonych bezpośrednio po wypadku. Co zaś się tyczy okoliczności odchylenia barierki w niewielkim zakresie nie może niwelować okoliczności wypadnięcia powoda z pomieszczenia. Istotnym jest fakt, że barierka nie była prawidłowo przymocowana co sprawiło, że powód wypadł. Zatem nie musiałaby się urwać czy bardzo znacznie odchylić aby można było mówić, iż mogło dojść do wypadnięcia powoda. Natomiast biegły, wbrew zarzutom pozwanego, nie zastępował Sądu i nie oceniał przyczyny wypadku, ale zgodnie z zakreśloną tezą dowodową, wskazał w jaki sposób do niego doszło. Dlatego też brak było podstaw, aby przeprowadzać dowód z uzupełniającej opinii biegłego, skoro w sposób wyczerpujący wyjaśnił okoliczności zdarzenia oraz przyczyny, które do niego doprowadziły.

Sąd oceniając zgromadzony materiał dowodowy w pełni uznał wartość dowodową opinii biegłego z zakresu (...) oraz podzielił wnioski wypływające z jej treści. Opinia ta jest rzetelna, sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym ich przedmiot. Do wydania opinii biegły dysponował pełną dokumentacją lekarską powoda, a także przeprowadził wywiad oraz dokonał badania przedmiotowego F. J. w zakresie swojej specjalności. W ocenie Sądu zasadnicze znaczenie dla sprawy miała opinia biegłego sądowego ortopedy w zakresie uszczerbku powoda na zdrowiu doznanego na skutek wypadku, rozmiaru cierpień fizycznych i psychicznych w związku z wypadkiem oraz poniesionych kosztów leczenia i opieki. Opinia E. B. jest szczegółowa i daje pełny obraz zmian zdrowotnych powoda. Zdaniem Sądu opinia biegłego ortopedy jest rzetelna, a wynikające z niej wnioski logiczne i prawidłowo uzasadnione. Opinia ta (w szczególności po jej uzupełnieniu,) nie zawiera braków i wyjaśnia wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Biegła wskazała w sposób skrupulatny jakie leki powód przyjmował po wypadku oraz w jakiej ilości godzin dziennie opieka osób trzecich była niezbędna do funkcjonowania powoda.

Sąd w pełni uznał również wartość dowodową opinii biegłego z zakresu neurologii J. Z.. Opinia została wydana, po zapoznaniu się, przez biegłego, z pełną dokumentacją lekarską powoda oraz po uprzednim zbadaniu powoda, a zatem brak jest podstaw do zasadnego ich kwestionowania. Opinia biegłego jest rzetelna, obiektywna i jasna, w sposób przejrzysty i wyczerpujący opisująca stan zdrowia powoda. Biegły lekarze o specjalizacji właściwej ze względu na schorzenia wnioskodawcy dokonał rozpoznania jednostek chorobowych występujących u F. J. i ocenił je w kontekście urazów jakich doznał skutek wypadku w pracy w dniu 13 listopada 2013 roku. Wskazać należy, iż obie opinie biegłego zostały doręczona stronom, które miały możliwość wypowiedzenia się odnośnie do ich treści a zwłaszcza wniosków końcowych. Biegły odnosząc się do zarzutów strony powodowej w sposób kategoryczny wypowiedział się, że w okresie bezpośrednio po wypadku nie było podstaw do rozpoznania urazu czaszkowo -mózgowego. Nie ma więc podstaw do rozpoznania padaczki pourazowej. Ja wyjaśnił biegły w olbrzymiej większości przypadków padaczka jest chorobą samoistną, czyli nie stwierdza się uchwytnych przyczyn jej powstania. Pourazową przyczynę padaczki rozpoznaje się wówczas, gdy jej objawy są skorelowane z przebyłym ciężkim powikłanym urazem czaszkowo-mózgowym np. stłuczeniem mózgu, krwiakiem śród- mózgowym czy innymi pourazowymi przyczynami uszkodzenia mózgu. Brak jest jakichkolwiek danych, że wnioskodawca doznał takiego urazu. Nadal brak jest danych, na jakiej podstawie rozpoznano u wnioskodawcy padaczkę pourazową. Oznacza to, że brak było podstaw aby powiązać ujawnione schorzenia neurologiczne – jak chciałby tego powód – z wypadkiem przy pracy z dnia 13 listopada 2012 roku.

Fakt, że opinia biegłego neurologa nie ma treści, odpowiadającej stronie, nie może mieć w tym wypadku znaczenia. W ocenie Sądu, pełnomocnik strony powodowej nie podważył, w sposób przekonujący, miarodajności złożonej opinii, a tym samym, Sąd nie znalazł podstaw aby ją kwestionować.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Na wstępie podnieść wypada, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego dopuszczalne jest dochodzenie przez pracownika roszczeń uzupełniających z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, opartych na przepisach prawa cywilnego (art. 415, art. 435, art. 444 i art. 445 k.c.). Pracownik, występując z takim powództwem, nie może w postępowaniu sądowym powołać się jedynie na fakt wypadku przy pracy, który stwierdzony został protokołem powypadkowym, lecz obowiązany jest przy tym do wykazania przesłanek prawnych odpowiedzialności odszkodowawczej: ciężącej na pracodawcy odpowiedzialności z tytułu czynu niedozwolonego, poniesionej szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem będącym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2005 roku, I PK 293/04, Pr. Pracy 2005/11/35). W cytowanym orzeczeniu Sąd Najwyższy wywiódł, iż dopuszczalne jest dochodzenie przez pracownika od pracodawcy roszczeń uzupełniających z tytułu wypadków przy pracy, opartych na przepisach prawa cywilnego (art. 415, art. 444 i art. 455 k.c.). Chodzi tu o przepisy o odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych, a zwłaszcza art. 415-417, 430, 435, 436, 444, 445, 448 k.c. (tak też Sąd Apelacyjny w Szczecinie, wyrok z dnia 26 marca 2013 r., I ACA 864/12). Odpowiedzialność deliktowa pracodawcy za wypadek przy pracy doznany przez pracownika jest zatem odpowiedzialnością subsydiarną w stosunku do odpowiedzialności instytucji ubezpieczeniowej, która odpowiada w

razie spełnienia warunków (przesłanek) z ustawy o wypadkach przy pracy (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2010 r., II PK 132/09, LEX nr 584733).

Powód dochodził od pozwanego kwoty 85.400 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 14 września 2012 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za cierpienia powoda związane z wypadkiem przy pracy, któremu uległ w dniu 13 listopada 2012 roku, kwoty 26.720,22 zł tytułem odszkodowania za doznaną szkodę na osobie a) od kwoty 8.453,11 zł - ustawowymi i ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 września 2015 roku do dnia zapłaty, b) od kwoty 18.267,11 zł - ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego pismo do dnia zapłaty oraz renty na zwiększone potrzeby w kwocie po 330,00 zł miesięcznie począwszy od 1 lipca 2016 roku i na przyszłość, płatnej z góry do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia odpisu niniejszego pisma pozwanemu do dnia zapłaty oraz w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat na przyszłość.

Pozwana odpowiada na podstawie art. 415 k.c., a w przypadku uznania, że należy do kategorii przedsiębiorstw uprawianych w ruch za pomocą sił przyrody na podstawie art. 435 k.c. w zw. z art. 300 k.p. pozwana także ponosiłaby odpowiedzialność w tym samym zakresie, również z uwagi na brak przesłanek wyłączających jej odpowiedzialność na powołanych podstawach.

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Przesłankami odpowiedzialności deliktowej są nie tylko powstanie szkody, czyn niedozwolony, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy, ale i związek przyczynowy między ową szkodą a zdarzeniem szkodzącym, który zgodnie z teorią adekwatności obejmuje obowiązek naprawienia szkody jako normalnych następstw zdarzenia szkodzącego. Wg. powołanego przepisu za szkodę odpowiada osoba, której bezprawne zachowanie jest źródłem szkody z uwagi na zawinienie w znaczeniu subiektywnym. Bezprawność oznacza wtedy sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym, a źródłem norm mogą być powszechnie obowiązujące przepisy, a także zasady współżycia społecznego.

W okolicznościach sprawy nie doszło także do wypełnienia przesłanek z art. 423, 424, 432 k.c., ani powód nie wyrażał zgody na ingerencję w sferę jego dóbr prawnie chronionych, jak również przedmiotowe zdarzenie nie należało do kategorii mieszczącej się w zakresie wykonywania własnych praw podmiotowych. W sprawie nie zaistniały więc okoliczności wyłączające bezprawność działania pozwanej.

Winę – naganną decyzję człowieka, odnoszącą się do podjętego bezprawnego czynu, różnicuje się na : umyślną / sprawca ma świadomość szkodliwego skutku swego zachowania się i przewiduje jego nastąpienie, celowo do niego zmierza – dolus directus lub co najmniej godzi się na wystąpienie tych skutków – dolus eventualis oraz nieumyślną , gdy sprawca wprawdzie przewiduje możliwość wystąpienia skutku szkodliwego, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć. W obu ostatnich przypadkach mamy do czynienia z niedbalstwem – niezachowaniem należytej staranności / i z taką postacią winy pozwanej mamy do czynienia w sprawie/.

W myśl art. 355 k.c. w zw. z art. 300 k.p. dłużnik ma obowiązek dochować staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju. Jest to wzorzec wymaganego zachowania, dla każdego w danej sytuacji, kreowany na podstawie zasad współżycia społecznego, przepisów prawnych, zwyczajów itp. Zarzut niedbalstwa – jak w sprawie – jest więc uzasadniony, gdy sprawca szkody zachował się w sposób odbiegający od modelu wzorcowego, ujmowanego abstrakcyjnie. Ustalenie, że w konkretnych okolicznościach sprawca szkody mógł zachować się w sposób należyty, uzasadnia postawienie mu zarzutu nagannej decyzji.

W przypadku odpowiedzialności deliktowej sprawca szkody odpowiada w razie istnienia choćby lekkiego niedbalstwa.

Zgodnie z art. 94 pkt.4 k.p. , pracodawca jest obowiązany w szczególności zapewniać bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy jest konstytucyjnym obowiązkiem pracodawcy (art. 66 ust. 1 Konstytucji), a także stanowi podstawową zasadę prawa pracy (art. 15), rozwiniętą szczegółowo w art. 207-237¹ k.p.

Zgodnie z art. 207 § 1 k.p. pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy. Na zakres odpowiedzialności pracodawcy nie wpływają obowiązki pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz powierzenie wykonywania zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy specjalistom spoza zakładu pracy, o których mowa w art. 237¹¹ § 2c k.p. W myśl § 2 art. 207 k.p. pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W szczególności pracodawca jest obowiązany: organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy, zapewniać przestrzeganie w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wydawać polecenia usunięcia uchybień w tym zakresie oraz kontrolować wykonanie tych poleceń,

W myśl art. 212 pkt.1, 3-4 k.p. osoba kierująca pracownikami jest obowiązana: organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy, dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowanie zgodnie z przeznaczeniem.

W odniesieniu do obowiązków osób, zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych, związanych z organizowaniem pracy podległych pracowników, Sąd Najwyższy uznał, że czuwanie nad tym, aby praca przebiegała zgodnie z przepisami i zasadami bhp, wynika już z samej istoty sprawowanej funkcji, która zobowiązuje kierownika do stałego czuwania nad przebiegiem pracy wykonywanej przez podwładnych (orz. SN z 13.10.1972 r., II PR 74/72, (...)) 1973/10-11/135. Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że w procesie pracy nie wystarczy np. wydanie jedynie zakazu stosowania określonych metod, konieczne jest nadto dopilnowanie, aby pracownicy podporządkowali się takiemu zakazowi (orz. SN z 03.12.1963 r., II PR 558/63, (...)). Przy pracach niebezpiecznych konieczne jest wzmocnienie nadzoru (orz. SN z 03.06.1963 r., I PR 281/62, OSN 1964/7-8/145). Wśród działań organizacyjnych związanych z kierowaniem pracą w taki sposób, aby przebiegała ona w sposób uwzględniający wymagania bhp, istotne znaczenie ma dokładne określenie sposobu i czasu wykonywania zleconej pracownikowi czynności (orz. SN z 01.02.1968 r., I PR 449/67, (...)). Art. 212 k.p. nakłada na kierowników obowiązek organizowania, przygotowywania i prowadzenia prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy (pkt 3) oraz egzekwowania przestrzegania przez pracowników przepisów i zasad bhp (pkt 5). Wypełnienie tego obowiązku jest ściśle związane z nadzorem i systematycznym kontrolowaniem wykonywanych przez pracowników zadań. W przypadku dostrzeżenia uchybień w zakresie bhp kierownik wydaje polecenie zmierzające do wyeliminowania zaistniałych nieprawidłowości. Osoba kierująca pracownikami (kierownik, mistrz, brygadzysta) obowiązana jest organizować stanowiska pracy, zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej i ich stosowanie zgodnie z przeznaczeniem, organizować, przygotowywać i prowadzić pracę, uwzględniając zabezpieczenie przed wypadkami przy pracy, dbać o bezpieczny i higieniczny stan wyposażenia technicznego, egzekwować przestrzeganie przez pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Z kolei art. 211 k.p. reguluje podstawowe obowiązki pracownika w zakresie BHP. Między innymi pracownik jest obowiązany: znać przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu oraz poddawać się wymagany egzaminom sprawdzającym (pkt 1); wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować się do wydawanych w tym zakresie poleceń i wskazówek przełożonych (pkt 2); stosować środki ochrony zbiorowej, a także używać przydzielonych środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, zgodnie z ich przeznaczeniem (pkt 4); współdziałać z pracodawcą i przełożonymi w wypełnianiu obowiązków dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (pkt 7).

W świetle powołanych uregulowań i stanu faktycznego sprawy zarówno pozwany jak i powód ponosi odpowiedzialność za powstałą u F. J. szkodę w związku z wypadkiem przy pracy powoda z dnia 13 listopada 2012 roku. W wypadku jaki miał miejsce w dniu 13 listopada 2012 roku przy pracach montażowych osprzętu i regulacyjnych drzwi balkonowych doszło do naruszenia przepisów z zakresu bezpieczeństwa pracy. Przed przystąpieniem do pracy przy regulacji

zawiasów drzwi balkonowych i jakichkolwiek robót przy otwartych drzwiach balkonowych kierownik Z. J. nadzorujący prace oraz pracownik F. J. wykonujący bezpośrednio tą pracę powinien sprawdzić stan techniczny barierki ochronnej i również jej zamocowanie. Zamontowana barierka była niekompletna i nie posiadała płyty/szyby wypełniającej/ochraniającej, która zabezpieczała przed wypadnięciem oraz nie było nakrętki mocującej na stałe poprzeczki górnej barierki. Praca w takim przypadku powinna być zabroniona i nie powinna być wykonywana przez poszkodowanego F. J.. W przypadku podjęcia pracy w takich okolicznościach pracownik powinien być zabezpieczony przed upadkiem z wysokości (szelkami bezpieczeństwa wraz z wyposażeniem). Poszkodowany F. J. posiadał na wyposażeniu szelki bezpieczeństwa, lecz ich nie zastosował. Nie przestrzeganie przez kierownika Z. J., który miał nadzorować pracę oraz samego poszkodowanego F. J. przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy spowodowało naruszenie postanowień Kodeksu Pracy przez co przyczynili się do zaistniałego wypadku. Naruszenia te pozostają w związku przyczynowym z zaistniałym zdarzeniem. Gdyby powyższe uregulowania zostały zrealizowane/przestrzegane przez kierownika Z. J. oraz samego poszkodowanego F. J., to zapobiegłoby to zaistniałemu wypadkowi.

W sprawie doszło do powstania szkody powoda, częściowo wyrównanej poprzez odszkodowania wypłacone z ZUS. Szkada powoda nie ograniczała się tylko do wymiaru majątkowego, ale także dotyczyła sfery niemajątkowej, o czym szerzej wywiedziono poniżej.

Niewątpliwie między opisanym powyżej bezprawnym zachowaniem pozwanego a szkodą istniał adekwatny związek przyczynowy. Normalnym następstwem nie zapewnienia bezpiecznych warunków pracy było ryzyko wystąpienia urazu pracownika takiego jak u powoda. Takie skutki zwykle powstają w następstwie zadziałania czynnika sprawczego przytoczonego powyżej. W sprawie nie zaistniała żadna nietypowa sytuacja, a skutek i przyczyna zdarzenia były typowe następujące w takich okolicznościach jak w tej sprawie. Trudno więc uznać, że między zawinionym zachowaniem pozwanego a urazem powoda nie istniał normalny związek przyczynowy, w który nie włączało się żadne dodatkowe działanie sprawcze innego podmiotu.

W tej sytuacji istniały w sprawie, wbrew stanowisku pozwanej podstawy odpowiedzialności za skutki wypadku powoda F. J..

Pozwany podnosił jednak, iż powód przyczynił się swoim zachowaniem do powstania szkody. Zgodnie z art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Przepis art. 362 k.c. daje sądowi uprawnienie do odpowiedniego zmniejszenia obowiązku naprawienia szkody, gdy poszkodowany przyczynił się do jej powstania lub zwiększenia rozmiarów stosownie do okoliczności, a zwłaszcza stopnia winy obu stron. O przyczynieniu można mówić wtedy, gdy zachowanie poszkodowanego pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Przyczynienie się do zdarzenia występuje wówczas, gdy badanie okoliczności stanu faktycznego prowadzi do wniosku, że bez udziału poszkodowanego szkoda hipotetycznie nie powstałaby lub nie przybrała rozmiarów, które ostatecznie w rzeczywistości osiągnęła. Przyjęcie przyczynienia, jest pozostawione kwalifikacji i ocenie sądu, co jednak nie oznacza dowolności tej oceny, której kryteria muszą mieć związek z konkretnymi okolicznościami sprawy, przy czym decyzja o ewentualnym zmniejszeniu obowiązku naprawienia szkody podejmowana w procesie sędziowskiego wymiaru odszkodowania jest uprawnieniem sądu, zaś rozważenie wszystkich okoliczności przypadku, w wyniku indywidualnej oceny, jest dla sądu powinnością (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2009 r., IV CSK 241/09, LEX nr 677896, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 grudnia 2014 roku I ACa 902/14 LEX nr 1602972).

Ustalenia faktyczne, poczynione w niniejszej sprawie dowodzą, iż **powód**, podczas wykonywanych prac **nie zachował należytej ostrożności**. W sposób bardzo nieostrożny i nieuważny, lekceważąc zagrożenie (a nawet ryzykancki), znalazł się bezpośrednio w obszarze zagrożenia upadkiem z wysokości. W przypadku podjęcia pracy w takich okolicznościach, pracownik F. J. powinien być zabezpieczony przed upadkiem z wysokości (**szelkami bezpieczeństwa wraz z wyposażeniem**). **Szelki bezpieczeństwa posiadał na wyposażeniu (były w samochodzie służbowym, którym w dniu wypadku przyjechał na budowę, lecz do wykonywanych**

prac ich nie zastosował.) Dodatkowo powód **winien** dokonywać powyższych czynności - **stojąc przodem do barierki**, a jedynie z uwagi na fakt, że „było mu wygodniej” - stał tyłem i oparł się o nią.

W ocenie Sądu Okręgowego, powód przyczynił się, jednak do powstania szkody poprzez niestosowanie się do zaleceń korzystania ze sprzętu ochronnego w postaci szelek oraz wykonywania w czynności w pozycji niebezpiecznej tj. stojąc tyłem do barierki, co powoduje stosowne obniżenie przysługującego świadczenia **na zasadzie art. 362 k.c.** Zdaniem Sądu, podstawę przyjęcia przyczynienia stanowi wyłącznie takie zachowanie poszkodowanego, które pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą, przy czym bez znaczenia jest podstawa odpowiedzialności osoby zobowiązanej. W przedmiotowej sprawie powód pomimo, że wiedział, iż dostępny jest sprzęt zabezpieczający nie skorzystał z niego mimo, że prowadził pracę również na wysokości - regulacja okien była wykonywana zarówno na dole okna ale także na górze. Dorosła osoba, wykonująca zakładanie i regulacje okien winna, w ocenie Sądu, zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, mieć świadomość tego, jak niebezpieczne jest pracowanie na wysokości bez zabezpieczeń, stąd też przyjąć należy, że powód zachował się obiektywnie nieprawidłowo, prawidłowe wykonywanie pracy winno łączyć się ze skorzystaniem z dostępnych zabezpieczeń. Nadto nie może zachowania powoda usprawiedliwiać okoliczność, że wykonywał powyższe czynności w pozycji dla niego wygodnej ale nie bezpiecznej. Naganne zachowanie powoda pozostawało w związku przyczynowym ze szkodą, bowiem gdyby postępował właściwie, szkoda byłaby w znacznym stopniu ograniczona, albo mogłoby do niej nie dojść. Zachowanie F. J. współistniało od samego początku, obok przyczyny za jaką odpowiadał pozwany, co pozwala ustalić przyczynienie się powoda w 65% i w konsekwencji obniżenia zadośćuczynienia jakie należało przyznać powodowi do kwoty 30.000 zł.

Podstawą prawną dochodzonych przez powoda roszczeń są art. 445 i 444 k.c.

Stosownie do treści art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Zgodnie zaś z art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo niezdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub widoki powodzenia na przyszłość może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Odnośnie żądania zapłaty zadośćuczynienia, podnieść należy, iż zgodnie z przepisem art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć. Dzięki niemu winna zostać przywrócona równowaga, zachwiana wskutek popełnienia przez sprawcę czynu niedozwolonego. Ma ono charakter całościowy i winno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość. Rozmiar zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Nie ma natomiast podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość, represję majątkową (tak: Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 8 grudnia 1973 roku, OSNCP 1974, poz. 145).

Zasada umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia, nie może oznaczać przyzwolenia na lekceważenie takich bezcennych wartości, jak zdrowie czy integralność cielesna, a okoliczności wpływające na określenie tej wysokości, jak i kryteria ich oceny muszą być zawsze rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą poszkodowanego i sytuacją życiową, w której się znalazł (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 roku, I CSK 384/07, Lex nr 351187).

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy, takich jak: wiek poszkodowanego, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, V CSK 245/07, Biul. SN 2008/4/11).

Pamiętać należy, że w ramach art. 445 § 1 k.c. uwzględnione są okoliczności, które składają się na pojęcie krzywdy i jej rozmiar. Stąd posługiwanie się tabelami procentowego uszczerbku na zdrowiu i stawkami za każdy procent trwałego uszczerbku dla rozstrzygnięcia zasadności roszczenia o zadośćuczynienie i jego wysokości, znajduje jedynie orientacyjnie zastosowanie i nie wyczerpuje oceny. Nietrafne jest zatem przy określaniu wysokości zadośćuczynienia operowanie jedynie odpowiednimi „jednostkami przeliczeniowymi” w postaci np. określonego stopnia uszczerbku, czy wysokości wynagrodzenia pracowniczego. Ogólnie wysokość zadośćuczynienia nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy i stosunków majątkowych społeczeństwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2002 roku, I CKN 1065/00, Lex nr 332901; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 lutego 1998 roku, I ACa 715/97, OSA 1999/2/7).

Powód w wyniku wypadku przy pracy z dnia 13 listopada 2012 roku doznał stłuczenie klatki piersiowej i powłok brzusznych oraz stłuczenie barku prawego. Znaczne ograniczenie ruchomości barku i uszkodzenie ścięgien mięśni stożka rotatorów barku prawego spowodowały, że zostało w 2015 roku przeprowadzone leczenie operacyjne. Bark leczono operacyjnie artroskopowo i uzyskano częściową poprawę zakresu ruchomości ręki prawej. Dopiero po operacji i długofalowej rehabilitacji uzyskano ruchomość barku prawego. Współistniejące ograniczenie ruchomości łokcia prawego w zakresie zgięcia i wyprostu przy współistniejącym barku zamrożonym dodatkowo uniemożliwiało, a następnie znacznie utrudniało i nadal utrudnia samoobsługę. Uszczerbek na zdrowiu powoda na skutek obrażeń doznanych w czasie wypadku przy pracy w zakresie narządów ruchu jest stały i wynosi 20 %. Zakres cierpień fizycznych powoda w związku z doznanymi w dniu 13 listopada 2012 roku obrażeniami narządów ruchu był znaczny. Jest to związane z doznawanym bólem, zabiegiem artroskopii, zabiegami i ćwiczeniami usprawniającymi, ograniczeniami sprawności, konieczności korzystania z pomocy innych osób. Proces leczenia urazu narządu ruchu powoda zakończył się. Jednak współistniejące ograniczenie ruchomości łokcia prawego w zakresie zgięcia i wyprostu przy współistniejącym barku zamrożonym dodatkowo uniemożliwiało, a następnie znacznie utrudniało i nadal utrudnia samoobsługę.

Przytoczone okoliczności uzasadniają przyznanie powodowi zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Ustalając jego wysokość Sąd zważył na rozmiar trwałego uszczerbku na zdrowiu, będącego następstwem wypadku (20%), duży rozmiar cierpień fizycznych związanych ze znacznymi dolegliwościami bólowymi szczególnie w pierwszym okresie po wypadku, konieczność długotrwałego leczenia i rehabilitacji, pogorszenie się sprawności, ograniczenia w życiu codziennym w pierwszym okresie po wypadku. Obecnie jest niezdolny do pracy do dnia 31 maja 2019 roku. Dla ustalenia rozmiaru krzywdy doznanej przez powoda istotne znaczenie miał fakt, że zastosowane leczenie okazało się długotrwałe i obejmowało zabieg artroskopii, z którym związane były dodatkowe cierpienia i uciążliwości. Potrzeba jego przeprowadzenia wynikała bezpośrednio z wypadku przy pracy, dlatego nie sposób pominąć faktu jego przeprowadzenia przy ocenie całokształtu ujemnych następstw zdarzenia szkodzącego. Bez wątpienia powód nie musiałaby przejść zabiegu, gdyby nie zdarzenie, za które odpowiedzialność ponosi strona pozwana. Sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia miał na uwadze, iż powód przed wypadkiem prowadził aktywny tryb życia. Po wypadku powód musiał zrezygnować z tej aktywności.

Rozważając omówione okoliczności Sąd uznał, że odpowiednim dla powoda zadośćuczynieniem będzie kwota 30.000 zł, dochodzona pozwem. Ustalenie zadośćuczynienia w tej wysokości, uwzględnia jego kompensacyjny charakter, przedstawiając ekonomicznie odczuwalną wartość, a zarazem nie jest nadmierne w stosunku do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Określając wysokość zadośćuczynienia, Sąd uwzględnił również fakt otrzymania przez powoda jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w kwocie 15.140 zł. Należy przy tym podkreślić,

że jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy wypłacone pracownikowi, nie podlega odliczeniu od zadośćuczynienia pieniężnego, przysługującego poszkodowanemu na podstawie art. 445 k.c. Odszkodowanie to powinno, natomiast, być wzięte pod uwagę przy określaniu wysokości zadośćuczynienia, co nie jest jednoznaczne z mechanicznym zmniejszeniem sumy zadośćuczynienia o kwotę tego odszkodowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2003 r., I CK 410/02, Lex nr 82269). Kwota 30.000 zł rekompensuje więc dostatecznie doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, jakich doznał F. J. w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 13 listopada 2013 roku. O odsetkach od zasądzonego zadośćuczynienia Sąd orzekł na podstawie art. 481§1 k.c. w związku z art. 300 k.p. i w związku z art. 455 k.c. Datą sprecyzowania żądań powoda co do wysokości oraz wezwania pozwanego do ich spełnienia, jest wyznaczonej pozwanemu, termin do zapłaty zadośćuczynienia i odmowa zapłaty przez pozwanego, wynikająca z oświadczenia pozwanego z dnia 7 stycznia 2016 roku (odpowieź na pozew). Pozwany pozostaje zatem w opóźnieniu od dnia 7 stycznia 2016 roku. Należy także podkreślić, iż orzeczenie Sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego. Zobowiązane do zapłaty zadośćuczynienia (art. 445 § 1 k.c.), ma charakter zobowiązania bezterminowego, toteż przekształcenie go w zobowiązanie terminowe, może nastąpić w wyniku wezwania wierzyciela (pokrzywdzonego) skierowanego wobec dłużnika do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.). Zasądzenie odsetek ustawowych, od daty wskazanej w wyroku, znalazło podstawę w art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 300 k.p.

Powód dochodził również odszkodowania, którego podstawę prawną stanowi art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Roszczenie powoda z tego tytułu opiewało na kwotę 26.720,22 zł., przy czym zostało przez niego udowodnione jedynie w zakresie kwoty 329 zł związane z poniesionymi kosztami leków oraz kosztów opieki w zakresie kwoty 4.583 zł.

Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego korzystanie z pomocy innej osoby i związane z tym koszty stanowią koszty leczenia w rozumieniu art. 444 § 1 k.c. Legitymacja czynna w zakresie żądania zwrotu tych kosztów przysługuje poszkodowanemu niezależnie od tego, kto sprawuje opiekę nad nim (osoba bliska, np. żona lub osoba inna) (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 roku II CSK 474/06), przy tym prawo poszkodowanego do ekwiwalentu z tytułu zwiększonych potrzeb, polegających na konieczności korzystania z opieki osoby trzeciej, nie zależy od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydatkował odpowiednie kwoty na koszty opieki (tak wyrok SN z dnia 26 lipca 1977 roku I CR 143/77)

Należało przyjąć za opinią biegłego, która nie została w wskazanym zakresie zakwestionowana, iż u powoda ze względu na doznane w dniu 13 listopada 2012 roku obrażenia narządów ruchu występowała potrzeba częściowej pomocy osób trzecich łącznie przez okres około 1 miesiąc po wypadku przez 6 godzin dziennie, w okresie dalszych 4 miesięcy oraz 1-go miesiąca po operacji przez 4 godziny dziennie. Natomiast w okresie dalszych miesięcy do czasu operacji i w 2-gim miesiącu po operacji - 2 godziny dziennie zaś w pozostałym okresie i obecnie wymaga opieki 1 godzina tygodniowo tj. 4 godziny miesięcznie. Z powodu przebytego urazu i upośledzenia czynności kończyny górnej prawej z następowym przewlekłym zespołem bólowym zwiększyły się potrzeby wnioskodawcy w zakresie opieki bezpośrednio po wypadku i okresowo nadal np. w niektórych czynnościach higieny osobistej bądź czynności życia codziennego tj. robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, także w zakresie wizyt lekarskich, przyjmowania leków przeciwbólowych, przeciwzapalnych, uspokajających oraz w zakresie rehabilitacji i wypoczynku - od daty wypadku do nadal.

A zatem, biorąc pod uwagę, że wypadek miał miejsce w dniu 13 listopada 2012 roku oraz z uwzględnieniem stawki przyjmowanej przy usługach opiekuńczych świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ł. od lipca 2009 roku do czerwca 2013 roku w wysokości 9,50 zł za godzinę zaś od dnia lipca 2013 roku 11,00 zł za godzinę, to kwota niezbędnych wydatków poniesionych przez powoda na pokrycie kosztów opieki osób trzecich wyniosła 4.583 zł, a dokładnie:

- za 15 dni listopada 2012 roku była to kwota 855 zł (6h x 15 dni x 9,50 zł);

- za 17 dni grudnia 2012 roku była to kwota 646 zł (4h x 17 dni x 9,50 zł) - w okresie od dnia 18 grudnia do dnia 2 stycznia powód przebywał w szpitalu;

- za 23 dni stycznia 2013 roku była to kwota 874 zł (4h x 23 dni x 9,50 zł) - w okresie od dnia 26 stycznia do dnia 31 stycznia 2013 roku powód przebywał w szpitalu;

- za 19 dni lutego 2013 roku była to kwota 722 (4h x 19 dni x 9,50 zł) - w okresie od dnia 21 lutego do dnia 26 lutego 2013 roku powód przebywał w szpitalu;

- za 31 dni marca 2013 roku była to kwota 1178 zł (4h x 31 dni x 9,50 zł);

- za 7 dni lutego 2015 roku była to kwota 308 zł (4h x 7 dni x 11,00 zł)- zabiegł przeszedł zabieg operacyjny w dniu 21 lutego 2015 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę 5.000 zł (4.583 zł + 329,36 zł = 4912,36 zł). W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. Sąd zwraca uwagę, że brak dowodów na przyjęcie, że incydenty padaczkowe, miały związek z wypadkiem, a, w odniesieniu do – rozpoznanej **w 2014r.** – u powoda, cukrzyca typu II, brak dowodów, aby jej rozpoznanie, miało związek przyczynowy z przedmiotowym wypadkiem. Sąd podkreśla, że **cukrzyca typu 2, zwaną także cukrzycą wieku dorosłego** – jest chorobą autoimmunologiczną, metaboliczną, charakteryzującą się wysokim stężeniem glukozy we krwi [oraz opornością na insulinę i względnym niedoborem insuliny]. Jako fakt znany Sądowi notoryjnie - cukrzyca typu 2 stanowi około 90% przypadków cukrzycy, [a pozostałe 10% stanowią głównie przypadki cukrzycy typu 1 oraz cukrzycy ciężarnych], a za główną przyczynę cukrzycy typu 2 wśród osób z genetycznymi uwarunkowaniami do rozwoju tej choroby - jest uważana - otyłość. Dlatego, leków związanych z leczeniem cukrzycy powoda, Sąd nie uwzględnił – w ramach odszkodowania powypadkowego.

Odsetki od odszkodowania Sąd zasądził na podstawie art. 481 k.c. w związku z art. 300 k.p. od dnia 7 stycznia 2016 roku, to jest następnego dnia po odmowie przez pozwanego uznania odpowiedzialności za wypadek przy pracy powoda i wypłaty świadczeń z tym związanych.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił kosztów poniesionych przez powoda w związku z zakupem leków niezbędnych do leczenia schorzeń pulmonologicznych, kardiologicznych, neurologicznych oraz diabetologicznych. Jak wynika z akt sprawy u powoda w czasie pobytu w szpitalu w Ł. na Oddział (...) Ogólnej w okresie od dnia 13 listopada 2012 roku do dnia 15 listopada 2012 roku w ramach wykonanego badania RTG płuc stwierdzono cechy przewlekłego nieżyty oskrzeli. Dodatkowo z zeznań powoda wynika jak i jego małżonki, iż przez bardzo długi czas palił papierosy. W związku z tym schorzenia pulmonologiczne u powoda występowały przed wypadkiem natomiast po doszło jedynie do ich nasilenia co wymagało kilkukrotnej hospitalizacji. Jednak nie było możliwe, aby ich powstanie powiązać z zaistniałym wypadkiem jakim powód uległ w dniu 13 listopada 2012 roku. Zdaniem Sądu Okręgowego co do pozostałych schorzeń tj. kardiologicznych, neurologicznych oraz diabetologicznych to ujawniły się one po wypadku, ale nie miały bezpośredniego związku - jak twierdzi strona powodowa - z tym zdarzeniem. Z załączonej do akt dokumentacji medycznej dotyczącej wielokrotnej hospitalizacji powoda wynika, że cukrzyca typu 2 czy też schorzenia kardiologiczne były schorzeniami nowymi ujawnionymi. Ponadto nie można zapominać, że powód jest obecnie w wieku 60 lat, w związku z tym pewne schorzenia wraz z wiekiem się ujawniają a co za tym idzie i nie musiałyby zaistnieć wypadek aby powstały. W niniejszej sprawie strona powoda nie wykazała, aby było inaczej. W związku z tym nie było możliwe uwzględnienie w ramach odszkodowania kosztów zakupu leków niezbędnych do leczenia wskazanych schorzeń. Podobnie sytuacji odnosi się do środków farmakologicznych, które powód zakupił w związku ze schorzeniami neurologicznymi. W tym zakresie miarodajną jest opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii, który po analizie dokumentacji medycznej w sposób jednoznaczny stwierdził, że brak jest danych, iż w wyniku wypadku w pracy w dniu 13 listopada 2012 roku wnioskodawca doznał urazu głowy a w szczególności powikłanego urazu czaszkowo-mózgowego. Nie można więc w żaden sposób wiązać później występujących napadów utraty przytomności z drgawkami rozpoznanych jako objaw padaczki pourazowej z urazem klatki piersiowej, brzucha i prawego barku jakie

zgodnie z kartą inf. leczenia w O.. (...) szpitala w Ł. doznał w dniu 13 listopada 2012 roku. Z przyczyn neurologicznych po wypadku nie zwiększyły się potrzeby wnioskodawcy, brak jest danych, że przyjmował leki neurologiczne. Na podstawie znajdującej się w aktach sprawy dokumentacji leczenia wnioskodawcy w okresie bezpośrednio po wypadku nie było podstaw do rozpoznania urazu czaszkowo -mózgowego. W związku z tym brak było podstaw, aby również i te koszty w ramach należnego powodowi odszkodowania uwzględnić.

Zaś przechodząc do żądania kwoty 3200 zł na pokrycie kosztów zabiegu artroskopii powoda oraz kwoty 3.382 zł tytułem prywatnych wizyt lekarskich i rehabilitacji to wskazać należy, że Sąd oddalił to żądanie w całości. Powód w swoim żądaniu faktycznie wskazał kwoty niezbędne na pokrycie wskazanego zabiegu i odbytych konsultacji lekarskich czy zabiegów rehabilitacyjnych. B. powód wykazał powyższe poniesione koszty poprzez przedstawienie faktur VAT. Jednak zarówno zabieg jak i konsultacje są refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Powód nie wykazał zatem, że NFZ odmówił sfinansowania wskazanego zabiegu czy przeprowadzenia konsultacji lekarskich, a tym samym, że jest to kwota niezbędna na pokrycie kosztów leczenia poszkodowanego. W tej sytuacji Sąd oddalił to roszczenie w całości.

Zaś, jeśli chodzi o żądanie powoda renty wyrównawczej na podstawie art. 444 §2 k.p.c. to wskazać należy, że roszczenie to jest tylko częściowo zasadne, albowiem powód jest tylko częściowo niezdolny do pracy i może wykorzystać pozostałą sprawność i podjąć aktywność zawodową (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 27 czerwca 2014 r., III APa 13/14, por. wyrok SN z dnia 2 marca 1966 r., II PR 18/66, NP. 1966, nr 10, str. (...)).

Renta powinna odpowiadać różnicy między zarobkami, jakie powód mógłby osiągać, gdyby nie uległ wypadkowi, a wynagrodzeniem, jakie - w konkretnych warunkach - jest w stanie uzyskać przy wykorzystaniu uszczuplonej zdolności zarobkowej. Świadczenie to winno rekompensować poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej. Musi zatem odpowiadać wspomnianej wcześniej różnicy między hipotetycznymi dochodami, które poszkodowany osiągałby, gdyby nie doszło do zdarzenia szkodzącego, a dochodami, które uzyskuje, będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego. Wysokość hipotetycznych dochodów uprawnionego należy ustalić przy uwzględnieniu wszelkich dotychczas uzyskiwanych przez niego dochodów, również nieregularnie, a także tych, których uzyskanie w przyszłości było wysoce prawdopodobne ze względu na rozwój kariery zawodowej.

Należy wskazać, że ubezpieczony, podczas zatrudnienia u pozwanego spółce otrzymywał w 2012 roku wynagrodzenie w wysokości 1.500 zł miesięcznie brutto + premia uznaniowa. A zatem należy spodziewać się, że w kolejnych latach powód otrzymywałby zapewne wynagrodzenie minimalne, które wynosiło:

- w 2013 roku – 1181,38 zł netto (1600 zł brutto),
- w 2014 roku – 1237,20 zł netto (1680 zł brutto),
- w 2015 roku – 1286,16 zł netto (1750 zł brutto),
- w 2016 roku - 1355,69 zł netto (1850 zł brutt);
- w 2017 roku - 1459,48 zł netto (2000 zł brutt);
- w 2018 roku - 1530,00 zł netto (2100 zł brutt).

Powód zaś otrzymuje obecnie rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w wysokości za okres od 1 marca 2016 roku do dnia 28 lutego 2017 roku po 1. 497,44 zł, zaś od dnia 1 marca 2017 roku po 1.504,95 zł

A więc w ocenie Sądu należna jest powodowi kwota, stanowiąca różnicę pomiędzy wynagrodzeniem, jakie otrzymywałby, gdyby obecnie pracował, a otrzymywaną obecnie rentą z tytułu niezdolności do pracy z uwzględnieniem 65% przyczynienia się powoda. Sąd wyliczył, iż kwotą adekwatną będzie kwota 100 zł miesięcznie - (1.850,00 zł – 1.497,44= 352,56 zł) : 65%. Sąd oddalił żądanie powoda ponad tę kwotę.

Zasądzając na rzecz powoda odsetki ustawowe od renty na zwiększone potrzeby powoda w sposób wskazany w wyroku Sąd Okręgowy oparł się treści art. 481 §1 k.c. mającego zastosowanie w tej sprawie poprzez odesłanie zawarte w kodeksie pracy w dyspozycji art. 300 k.p., tzn. zgodnie z żądaniem powoda albowiem odsetki ustawowe należą się od dnia otrzymania przez dłużnika wezwania o zapłatę, co w przedmiotowej sprawie nastąpiło dopiero przez doręczenie w dniu 1 sierpnia 2016 roku (k. 444) zmodyfikowanego pozwu (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1977 r., II CR 233/77, LEX nr 7962).

Oceniając zasadność powództwa o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki przedmiotowego zdarzenia, Sąd Okręgowy miał przede wszystkim na względzie wymóg wyjaśnienia, czy w przyszłości stan zdrowia powoda może ulec pogorszeniu oraz czy może to być źródłem dalszej szkody (wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2005 r., II CK 402/04, niepubl.). Medyczny opis skutków wypadku jest bardzo poważny. Z dokumentacji lekarskiej wynika, iż powód nadal odczuwa dolegliwości związane z wypadkiem, wymaga specjalistycznego leczenia zarówno ambulatoryjnego i farmakologicznego. Jednakże jego stan zdrowia oceniany jest przez biegłych jako ustabilizowany. Nadto – obecny, a od chwili zdarzenia minęło wiele lat, poziom świadczeń medycznych i możliwości farmakologiczne są bardzo zaawansowane. Powód ma orzeczone okresowe, choć nie stałe - prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Ale przede wszystkim Sąd oparł się na opiniach biegłych sądowych, wydających opinie w przedmiotowej sprawie. Dlatego też, w oparciu o opinie biegłych, Sąd Okręgowy na podstawie art. 189 k.p.c oddalił roszczenie powoda, w tej kwestii.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.. Zgodnie z treścią art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych, Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Sąd uwzględniając trudną sytuację materialną strony powodowej, nie obciążył jej kosztami procesu, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa. Sąd uwzględnił, w odniesieniu do powoda, że jego źródłem dochodów jest renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy, natomiast ma on podstawowe wykształcenie, zatem możliwości wykonywania pracy, stanowiącej wsparcie finansowe są bardzo ograniczone, uwzględniając także realny wiek powoda.

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu części kosztów zastępstwa procesowego pozwanego, w zakresie, w jakim powód przegrał sprawę, mając na uwadze charakter dochodzonych przez powoda roszczeń oraz jego sytuację życiową, w szczególności długotrwały proces leczenia, długi okres niezdolności do zarobkowania, a także okoliczność, iż obecnie powód jest osobą częściowo niezdolną do pracy i, że ma na utrzymaniu małe chore dziecko.

Nieuiszczonymi kosztami sądowymi w postaci opłaty od pozwu, Sąd na podstawie art. 113 ust 1 w zw. z art. 100 ust 1, art. 96 ust 1 pkt 4, art. 35 pkt 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) obciążył Skarb Państwa, mając na uwadze, że nie było podstaw do obciążenia tymi kosztami strony pozwanej, która przegrała w nieznacznej części, natomiast powód, był zwolniony od kosztów sądowych z mocy ustawy. Sąd nakazał natomiast ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1.810 złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w sprawie – kosztów opinii biegłych, pomniejszając o uiszczone zaliczki..

Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. w zakresie kwoty odpowiadającej jednomiesięcznemu wynagrodzeniu pracownika.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi interwenienta ubocznego – r.pr J. Ż.

E.W.